

บทที่ 3

ภาษีสรรพสามิตสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ใช้บังคับในต่างประเทศ และความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ

3.1 ภาษีสรรพสามิตสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ใช้บังคับในประเทศออสเตรเลีย

3.1.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับภาษียาสูบของประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียนี้อัตลักษณ์การปกครองแบบสหพันธรัฐ แบ่งออกเป็นรัฐบาลกลาง (Commonwealth) รัฐบาลมลรัฐ (State Government) และรัฐบาลท้องถิ่น (Local Government) โดยรัฐบาลกลาง ทำหน้าที่บริหารราชการส่วนกลาง และมีหน้าที่จัดเก็บภาษีที่สำคัญของรัฐบาลกลางอันได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีสินค้าและบริการทั่วไป ภาษีศุลกากร และรวมถึงภาษีสรรพสามิต ในขณะที่รัฐต่างๆ มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีที่สำคัญ คือ ภาษีทรัพย์สิน ภาษีค่าจ้าง (Payroll Tax) และภาษีที่จัดเก็บจากการใช้สินค้าและกิจกรรม ในขณะที่รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละรัฐเก็บภาษีทรัพย์สินเป็นสำคัญ จากที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่าการจัดเก็บภาษีของสรรพสามิตของประเทศออสเตรเลีย เป็นการภาษีที่จัดเก็บในระดับสหพันธรัฐ และหน่วยงานที่มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจึงเป็นหน่วยงานในระดับสหพันธรัฐ

รัฐธรรมนูญของเครือจักรภพออสเตรเลียมิได้ให้ความหมายของภาษีสรรพสามิตไว้ คงบัญญัติเพียงว่า เครือจักรภพสามารถจัดเก็บภาษีสรรพสามิตได้ ซึ่งศาลสูงแห่งออสเตรเลียในคดี Ha & Anor v. State Of New South Wales & Ors; Walter Hammond & Associates Pty Limited v. State Of New South Wales & Ors ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตไว้ว่า “....ภาษีสรรพสามิตคือภาษีในการผลิต การประกอบ การขายหรือการกระจายสินค้า ไม่ว่าจะในหรือนอกประเทศ ภาษีสรรพสามิตในประเทศจึงมีความแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับภาษีศุลกากรซึ่งเป็นภาษีของสินค้านำเข้า...”¹ โดยสรุปแล้ว การเรียกเก็บภาษีสรรพสามิต เรียกเก็บจากการประกอบ

¹ Excise guidelines for the tobacco industry: introduction, Retrieved March 2009, from The Australian Taxation Office, <http://law.atolaw/view.htm?DocID=SAV%2FTOBACCO%2F00002>

อุตสาหกรรมหรือการผลิตภายในประเทศออสเตรเลียสำหรับสินค้าบางเฉพาะประเภทตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1901 (Excise Act 1901) ส่วนสินค้านำเข้าตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลียก็มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเช่นเดียวกัน แต่เป็นการจัดเก็บตามพระราชบัญญัติศุลกากร ค.ศ. 1995 (The Customs Tariff Act 1995)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากยาสูบของประเทศออสเตรเลียพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1901 (Excise Act 1901) พระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1921 (Excise Tariff Act 1921) ข้อบังคับภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1925 (Excise Regulations 1925) และพระราชบัญญัติศุลกากร ค.ศ.1995 (The Customs Tariff Act 1995) สำหรับพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1901 พระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921 และพระราชบัญญัติศุลกากร ค.ศ.1995 เป็นกฎหมายที่ตราโดยผ่านกระบวนการทางรัฐสภา ดังนั้น การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวซึ่งรวมถึงการปรับเปลี่ยนพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตจึงต้องมีการแก้พระราชบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา มีกระบวนการทางรัฐสภาซึ่งอนุญาตให้มีการปรับแก้พิกัดภาษีสรรพสามิตจึงสามารถนำไปปฏิบัติได้ กระบวนการดังกล่าวคือการเสนอพิกัดภาษีสรรพสามิต

สำหรับพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1901 (Excise Act 1901) เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจในการจัดเก็บภาษีจากผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผลิตในประเทศออสเตรเลีย โดยกำหนดความรับผิดชอบในการเสียภาษี ผู้มีหน้าที่เสียภาษี และผลิตภัณฑ์ยาสูบที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษี รวมทั้งกำหนดมาตรการในการควบคุมการประกอบอุตสาหกรรมยาสูบทั้งกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็น การปลูก จำหน่ายและการขนย้ายเมล็ด ต้นและใบยาสูบ การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ การจัดเก็บและการขนย้ายผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องเสียภาษี การชำระภาษีของผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต ซึ่งกระบวนการควบคุมตามกฎหมายดังกล่าวเป็นการควบคุมผ่านทางระบบการขอใบอนุญาตดำเนินการ

ส่วนพระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1921 (Excise Tariff Act 1921) เป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเงื่อนไขในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่สำคัญใน 3 ประการ คือ การเรียกเก็บภาษีสรรพสามิต ระบุสินค้าที่ต้องเรียกเก็บภาษีและพิกัดภาษีที่สามารถนำไปเรียกเก็บได้ และกำหนด จัดทำดัชนีพิกัดภาษีสรรพสามิต ในปัจจุบันพระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921 กำหนดให้สินค้าที่อยู่ภายใต้บังคับต้องถูกเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นสินค้าใน 3 กลุ่ม คือ

1. เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์(นอกเหนือจากไวน์)และสุรา
2. บุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบ และ
3. เชื้อเพลิงและน้ำมัน

สำหรับพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตของผลิตภัณฑ์ยาสูบถูกกำหนดไว้ในประเภทที่ 5 โดยมีการแยกย่อยตามประเภทของผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยหากเป็นยาสูบที่มีลักษณะเป็นมวนมีน้ำหนักไม่เกิน 0.8 กรัมของน้ำหนักยาสูบ (กล่าวคือ ไม่รวมไส้กรองและกระดาษมวน) ซึ่งถูกจัดอยู่ในประเภทย่อยที่ 5.1 ส่วนที่นอกเหนือจากนั้นผลิตภัณฑ์เช่น ซิการ์และบุหรี่พร้อมน้ำหนักยาสูบมากกว่า 0.8 กรัม ไปป์ยาสูบ ยาสูบสำเร็จรูปและยานัตถุ์ถูกจัดอยู่ในประเภทย่อยที่ 5.5

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตที่ถูกกำหนดไว้ในตารางพระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1921 อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ โดยกฎหมายกำหนดไว้ในมาตราที่ 6เอ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพิกัดอัตราภาษีอาจเพิ่มขึ้นได้ในทุกๆหกเดือน (โดยทั่วไปแล้วจากวันที่ 1 กุมภาพันธ์และวันที่ 1 สิงหาคม) ปริมาณที่เพิ่มขึ้นจะถูกนำไปคิดคำนวณอ้างอิงจากดัชนีราคาผู้บริโภคทุกกลุ่มที่ตีพิมพ์ออกมาเป็นไตรมาสโดยสำนักงานสถิติออสเตรเลีย การเพิ่มขึ้นเหล่านี้โดยทั่วไปจะถูกทำเป็นดัชนี และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาของประเทศออสเตรเลีย

กฎหมายอีกฉบับที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากผลิตภัณฑ์ยาสูบของประเทศออสเตรเลีย คือ พระราชบัญญัติศุลกากร ค.ศ. 1995 (The Customs Tariff Act 1995) โดยกฎหมายดังกล่าวจะให้อำนาจในการจัดเก็บภาษีจากสินค้านำเข้าทุกประเภท ได้แก่ ภาษีศุลกากร ภาษีสินค้าและบริการ (GST on Imports) และภาษีไวน์ (WET on Imports) และภาษีสรรพสามิต (Customs & Excise Duty) ซึ่งรวมทั้งภาษีสรรพสามิตที่เรียกเก็บจากผลิตภัณฑ์ยาสูบนำเข้าด้วย โดยการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากผลิตภัณฑ์ยาสูบภายใต้พระราชบัญญัติศุลกากร ค.ศ. 1995 (The Customs Tariff Act 1995) จะดำเนินการไปพร้อมๆกับการจัดเก็บภาษีศุลกากรและภาษีสินค้าและบริการ ณ จุดนำเข้า

กล่าวโดยสรุป การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของรัฐบาลกลางประเทศออสเตรเลีย (Commonwealth Government) ดำเนินการโดย 2 หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานภาษีออสเตรเลีย (The Australian Taxation Office: ATO) และสำนักงานศุลกากรออสเตรเลีย (Australian Customs Service: ACS)

1) สำนักงานภาษีออสเตรเลีย เป็นหน่วยงานหลักที่จัดเก็บภาษีภายในประเทศให้แก่รัฐบาลกลาง ภาษีที่จัดเก็บที่สำคัญได้แก่ ภาษีเงินได้ และภาษีสินค้าและบริการทั่วไป ตลอดจน ภาษีสรรพสามิต ซึ่งรวมถึงภาษีสรรพสามิตยาสูบด้วย ภาษีสรรพสามิตที่ ATO บริหารจัดเก็บได้แก่ ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ภาษีสสุรา ภาษีรถยนต์ และภาษียาสูบ ภายใต้การบังคับใช้กฎหมายภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1901 (Excise Act 1901) และกฎหมายพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต

ค.ศ. 1921 (The Excise Tariff Act 1921) ATO เป็นหน่วยงานของรัฐบาลกลางอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง โดยมีกรมการภาษี (Commissioner of Taxation) เป็นหัวหน้าหน่วยงาน (The Commissioner of Taxation) รองกรมการภาษี 3 คน และผู้บริหารอาวุโส 2 คน

2) สำนักงานศุลกากรออสเตรเลีย (Australian Customs Service: ACS) ทำหน้าที่บริหารจัดการเก็บภาษีจากสินค้านำเข้าทุกประเภท ได้แก่ ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต (Customs & Excise Duty) ภาษีสินค้าและบริการ (GST on Imports) และภาษีไวน์ (WET on Imports) ภายใต้กฎหมายพระราชบัญญัติศุลกากร ค.ศ.1995 (The Customs Tariff Act 1995) การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจะดำเนินการไปพร้อมๆกับการจัดเก็บภาษีศุลกากรและภาษีสินค้าและบริการ ณ จุดนำเข้า

สำนักงานศุลกากรออสเตรเลียบริหารงานโดยมีผู้บริหารระดับสูงสุด (CEO) และรองผู้บริหารระดับสูง (Deputy CEO) 3 คน ควบคุมงานด้านต่างๆ 3 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการขนส่ง ด้านการควบคุมเขตแดน และด้านการปฏิบัติงาน โดยแต่ละด้านจะประกอบไปด้วยงาน 3 ส่วนหลัก คือ

1) ด้านการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการขนส่ง จะประกอบไปด้วยส่วนการขนส่งสินค้า ส่วนคลังสินค้า ส่วนพิธีการศุลกากร และส่วนประสานงานด้านการค้ารวม

2) ด้านควบคุมเขตแดน จะประกอบไปด้วยงาน 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนสืบสวนและปราบปรามส่วนกำหนดเป้าหมายการจับกุม ส่วนวางแผนและพัฒนา ส่วนยุทธศาสตร์และการปราบปรามโดยใช้กฎหมาย ส่วนควบคุมและปกป้องเขตแดน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดแผนการควบคุมเขตแดน และพัฒนาขีดความสามารถในการป้องกันเขตแดน

3) ด้านการปฏิบัติงาน จะประกอบไปด้วยงาน 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนการเงิน ส่วนข้อมูลสารสนเทศ ส่วนบุคลากรและสถานที่ ส่วนระหว่างประเทศ ส่วนการบริหารงานภายใน และส่วนกฎหมายศุลกากรจะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการเก็บภาษีของประเทศออสเตรเลียมีลักษณะคล้ายกับของประเทศไทย คือ มีกฎหมายภาษีสรรพสามิตกำหนดวิธีการบริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิตและกฎหมายพิกัตอัตราภาษีสรรพสามิตกำหนดอัตราภาษี โดยสินค้าสรรพสามิตในประเทศจัดเก็บภาษีโดย ATO ในขณะที่สินค้าสรรพสามิตที่นำเข้าจัดเก็บภาษีโดยกรมศุลกากร (กรณีส่งออกสินค้าสรรพสามิตผู้ประกอบการจะต้องขออนุญาตจาก ATO ก่อนขออนุญาตส่งออกจากกรมศุลกากร)

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศหนึ่งที่มีมาตรการควบคุมการบริโภคยาสูบค่อนข้างเข้มงวด และมาตรการการที่มีบทบาทมากประการหนึ่งในการควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศออสเตรเลียคือมาตรการด้านภาษี โดยระดับอัตราภาษียาสูบของประเทศออสเตรียมีสัดส่วนสูงถึงหนึ่งในห้าของราคาขายปลีกยาสูบ และหากรวมภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นๆจะสูงถึงสองในสามของราคาขายปลีก นอกจากนี้มาตรการด้านภาษีแล้วรัฐบาลออสเตรเลียยังใช้มาตรการอย่างอื่นในการควบคุมการบริโภคยาสูบด้วย โดยในปี พ.ศ.2549 รัฐบาลออกกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ (The Tobacco Products Control Act 2006) และดำเนินมาตรการป้องกันการสูบบุหรี่ที่เข้มงวด รณรงค์การงดสูบบุหรี่ในที่ต่างๆ มีการกำหนดให้ใช้คำเตือนและรูปภาพบนฉลากของบุหรี่ แต่ในบรรดามาตรการต่างๆที่รัฐบาลออสเตรเลียดำเนินการไป มาตรการการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตบนุหรินับว่าเป็นมาตรการที่มีบทบาทสำคัญในการจำกัดและควบคุมการสูบบุหรี่มากที่สุด

3.1.2 โครงสร้างการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากผลิตภัณฑ์ยาสูบของประเทศออสเตรเลีย

3.1.2.1 ความหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีสรรพสามิต

ตามพระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921 กำหนดผลิตภัณฑ์ยาสูบที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีว่า “ใบยาสูบที่อยู่ในกระบวนการใดๆนอกเหนือจากเก็บรักษาใบที่เด็ดมาจากต้น” จากคำนิยามนี้ทำให้ใบยาสูบจะต้องตกอยู่ในบังคับต้องจัดเก็บภาษีเมื่อใบยาสูบได้ผ่านกระบวนการหลังจากการเก็บรักษาแล้ว ส่วนกระบวนการก่อนหน้าจะไม่อยู่ในบังคับต้องจัดเก็บภาษีแต่อย่างใด

ข้อต้องพิจารณาประการต่อมา คือ พืชชนิดใดที่อยู่ในความหมายของยาสูบตามพระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1921 ในข้อนี้มีการพิจารณาว่า พืชในตระกูล Nicotiana (นิโคติอาน่า) ซึ่งโดยทั่วไปแล้วใช้สำหรับสูบ เคี้ยว หรือสูด ได้ถูกพิจารณาว่าเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบ พืชจำพวกนี้ในปัจจุบันคือจำพวก Nicotiana tabacum (นิโคติอาน่า ทาบาคัม) และ Nicotiana rusticum (นิโคติอาน่า รัสติคัม) นอกจากนี้พืชในตระกูล Nicotiana (นิโคติอาน่า) ที่สามารถนำไปพัฒนาพันธุ์ซึ่งโดยทั่วไปแล้วใช้สำหรับสำหรับสูบ เคี้ยว หรือสูด ก็จะถูกพิจารณาว่าเป็นการผลิตใบยาสูบด้วย²

² เฟิงอ้าง.

กิจกรรมต่างๆที่อยู่ในบังคับของกฎหมายยาสูบของประเทศออสเตรเลีย ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1901 อันได้แก่การกระทำเกี่ยวข้องกับยาสูบดังต่อไปนี้

1. ผลิต เมล็ด ,ต้นและใบยาสูบ
2. จำหน่ายเมล็ด ,ต้นและใบยาสูบ
3. ผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ(สินค้าที่ต้องเสียภาษี)หรือ
4. จัดเก็บหรือเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์ยาสูบซึ่งยังไม่ได้ชำระภาษี

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการกระทำเกี่ยวข้องกับยาสูบซึ่งตกอยู่ในความควบคุมตามกฎหมายยาสูบของประเทศออสเตรเลีย แต่การกระทำดังกล่าวก็มีใช้ว่าจะต้องมีภาระภาษีทุกกรณี กิจกรรมดังกล่าวจะมีภาระต้องเสียภาษีสรรพสามิตเมื่อเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต ได้แก่ บุหรี่ซิการ์ (Cigars) ซิการ์ (Cigars) ยาสูบหรือยาเส้น (Tobacco) และยานัตถุ์ (Snuff) ส่วนกิจกรรมอื่นๆแม้จะตกอยู่ในความควบคุมตามกฎหมายยาสูบ แต่ก็ไม่มีภาระภาษีแต่อย่างใด

3.1.2.2 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษียาสูบของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่

1) ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาสูบภายในประเทศเป็นผู้ต้องเสียภาษีสรรพสามิตยาสูบ

2) ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบเข้ามาบริโภคในราชอาณาจักร

ผลิตภัณฑ์ยาสูบที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเสียภาษี หมายถึง ใบยาสูบที่ผ่านกระบวนการตัด รีด อบ และเก็บจนได้ผลิตภัณฑ์ตามพิกัดที่ 5 แห่งพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921

3.1.2.3 ความรับผิดชอบในการเสียภาษี³

1) ยาสูบผลิตในประเทศ ความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้นเมื่อมีการขนย้ายหรือออกจากโรงงานผลิตบุหรี่ (Tobacco Factory) หรือคลังสินค้าที่ได้รับอนุญาต (The Licensed

³ Excise guidelines for the tobacco industry: payment of duty. Retrieved March 2009, from The Australian Taxation Office, <http://law.at0.gov.au/atolaw/view.htm?DocID=SAV%2FTOBACCO%2F00007>

Premises) หรือคลังสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ค.ศ.1901 (Customs Act 1901) เพื่อจำหน่ายหรือเพื่อบริโภคภายในประเทศ (Deliver into the Australian domestic market) โดยผู้ผลิตมีหน้าที่ต้องยื่นแบบรายการภาษีและขอชำระภาษีภายในวันที่ 21 ของเดือนถัดไปนับจากวันที่ได้นำสินค้าออกจำหน่ายภายในประเทศ หากมีการขนย้ายยาสูบออกจากโรงงานผลิตไปที่คลังสินค้าเพื่อรอการส่งออก ผู้ประกอบการจะได้รับยกเว้นภาษีชั่วคราวจนกว่าจะส่งสินค้าออก

2) ยาสูบนำเข้า บุคคลใดที่มีความประสงค์จะนำเข้ายาสูบจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายหรือบริโภคในราชอาณาจักร⁴ เมื่อนำยาสูบมาถึงด่านศุลกากรต้องขนย้ายยาสูบเข้าไปเก็บในคลังสินค้าที่ได้รับอนุญาต (Licensed Warehouse) เพื่อรอการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้นก่อนมีการขนย้ายยาสูบออกจากคลังสินค้าเพื่อนำไปจำหน่ายหรือบริโภคภายในประเทศ (Deliver into the Australian domestic market) ผู้ขนย้ายยาสูบต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีก่อนการขนย้ายยาสูบออกจากคลังสินค้าภายใน 7 วันนับจากวันที่ยาสูบถูกนำเข้ามาเก็บในคลังสินค้าที่ได้รับอนุญาต และต้องเสียภาษีก่อนการขนย้ายยาสูบออกจากคลังสินค้า

ภายใต้ระบบภาษีสรรพสามิตของออสเตรเลีย ภาษีสรรพสามิตได้ถูกกำหนด ณ เวลาของโรงงานการผลิตตามผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องชำระภาษี แต่ไม่จำเป็นต้องชำระภาษี ณ เวลาการผลิตในโรงงาน จึงอาจกล่าวได้ว่า ความรับผิดชอบในการเสียภาษีสรรพสามิตสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบขึ้นอยู่กับ การอนุญาตให้ส่งผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องชำระภาษีไปยังตลาดภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อประกันว่าภาษีอากรต้องได้รับการชำระตามเป้าหมาย ผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องชำระภาษียังคงอยู่ภายใต้การควบคุมจนกระทั่งได้มีการส่งมอบไปยังตลาดภายในประเทศออสเตรเลีย หรือมีการส่งออกที่อื่นนอกประเทศออสเตรเลีย

สำหรับความหมายการนำสินค้าไปจำหน่ายหรือบริโภคภายในประเทศส่งมอบไปยังตลาดภายในประเทศ (Deliver into the Australian domestic market) ไม่มีกรให้คำจำกัดความไว้ในพระราชบัญญัติสรรพสามิต ค.ศ. 1901 แต่อย่างไรก็ตามมีหลักจากคำพิพากษา (Case Law) อธิบายว่า Home Consumption หมายถึง จุดหมายปลายทางของสินค้าอยู่ภายในประเทศซึ่งตรงกันข้ามกับการส่งออก ดังนั้น การนำสินค้าไปจำหน่ายหรือบริโภคภายในประเทศส่งมอบไปยังตลาดภายในประเทศ จึงหมายความว่าช่วงเวลาผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ซึ่งมีภาระภาษีสรรพสามิต) ถูกนำไปสู่การบริโภคภายในประเทศ ซึ่งรวมถึงการนำผลิตภัณฑ์ยาสูบออกของผู้ประกอบการได้รับ

⁴ การนำเข้ายาสูบของประเทศออสเตรเลียไม่ต้องมีการขอใบอนุญาตนำเข้า

อนุญาตในกรณีต่างๆ และการนำผลิตภัณฑ์ยาสูบไปใช้ด้วยตนเอง เช่น กรณีขายให้แก่พนักงานของตนเอง

การนำสินค้าไปจำหน่ายหรือบริโภคภายในประเทศ (Deliver into the Australian domestic market) อันเป็นจุดเริ่มต้นของความรับผิดชอบในการชำระภาษีตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลียจะต้องมีการขออนุญาตก่อนดำเนินการดังกล่าว ซึ่งการขออนุญาต มี 2 ลักษณะ คือ

1. การอนุญาตให้ส่งมอบเป็นครั้งคราว (A Periodic Settlement Permission : PSP) ภายใต้ระบบการอนุญาตให้ส่งมอบเป็นครั้งคราว (PSP) ภาษีจะถูกชำระภายหลังจากมีการส่งมอบผลิตภัณฑ์ยาสูบไปยังตลาดภายในออสเตรเลีย ระบบ PSP ยินยอมให้ผู้ประกอบการรายงานการส่งมอบและชำระภาษีเป็นครั้งคราว ภายหลังจากได้ส่งสินค้าไปยังตลาดภายในออสเตรเลีย ระบบ PSP เป็นรูปแบบทั่วไปมากที่สุดสำหรับการส่งมอบสินค้าไปยังตลาดภายในออสเตรเลีย โดยภายใต้ระบบ PSP ผู้ประกอบการจะต้องยื่นแบบรายการภาษี ตามวันที่ครบกำหนดที่ระบุใน PSP โดยระบุรายละเอียดสินค้าในแบบแสดงรายการที่ส่งมอบไปยังตลาดภายในออสเตรเลีย ระหว่างระยะเวลาของการอนุญาต และชำระภาษีของสินค้าที่ท่านได้ส่งมอบภายในระยะเวลาของ PSP ตามวันที่ครบกำหนด

2. การอนุญาตโดยเฉพาะหรือที่รู้จักกันว่าเป็นการชำระภาษีก่อนหน้า (prepayment of duty) ภายใต้ระบบการชำระภาษีก่อนหน้า ภายใต้ระบบนี้จะต้องชำระภาษีก่อนนำสินค้าเข้าสู่ตลาดภายในประเทศออสเตรเลีย ซึ่งหากผู้ประกอบการไม่ได้รับ PSP จะต้องได้รับอนุญาตให้ขนย้ายจากเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะส่งมอบผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องชำระภาษีไปยังตลาดภายในออสเตรเลีย ภายใต้ระบบนี้ผู้ประกอบการจะต้องชำระภาษีทุกชนิดก่อนมีการอนุญาตให้ส่งมอบผลิตภัณฑ์ยาสูบ ในการขออนุญาตส่งมอบผลิตภัณฑ์ยาสูบ จะต้องยื่นแบบแสดงรายการต่อกรมสรรพากร และชำระภาษีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงจะมีอำนาจส่งมอบผลิตภัณฑ์ยาสูบเข้าสู่ตลาดภายในประเทศออสเตรเลีย โดยจะต้องไม่ส่งมอบผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องชำระภาษีไปยังตลาดภายในประเทศออสเตรเลียก่อนได้รับอนุญาตให้ส่งมอบจากกรมสรรพากร

3.1.2.4 โครงสร้างอัตราภาษียาสูบ

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตบุหรี่ยของประเทศออสเตรเลียกำหนดอัตราภาษีตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921 (Excise Tariff Act 1921) รวมกับสินค้าสรรพสามิตอื่นๆ ทั้งนี้สินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตและอัตราภาษีสรรพสามิตจะถูกกำหนดโดยสภา (Parliament) โดยโครงสร้างอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบของประเทศออสเตรเลียเป็นการ

กำหนดอัตราภาษีตามสภาพต่อหน่วยสินค้าตามกฎหมายกำหนด ส่วนการคำนวณภาษีสรรพสามิต ใช้วิธีการคูณระหว่างอัตราภาษีและฐานภาษีที่กำหนด ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ฐานภาษี (Tax Base)

ภาษีสรรพสามิตยาสูบของออสเตรเลียปัจจุบันจัดเก็บจากฐานภาษีตามสภาพ โดยบุหรี่ซิการ์และซิการ์จัดเก็บจากฐานภาษีตามสภาพต่อมวน (Per Stick) ส่วนผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นจัดเก็บตามสภาพต่อน้ำหนัก (Per Kilogram) นอกจากนี้ในส่วนของบุหรี่ซิการ์และซิการ์ กฎหมายยังกำหนดมาตรฐานของมวนบุหรี่ไว้ว่า บุหรี่หนึ่งมวนต้องมีน้ำหนักไม่เกิน 0.8 กรัม

เดิมประเทศออสเตรเลียจัดเก็บภาษียาสูบจากฐานน้ำหนักของบุหรี่ยวมกับกระดาษที่ห่อยาสูบและก้นกรองแต่ไม่นับรวมซองของบุหรี่ ส่วนยาสูบชนิดสอดใส่หรือมวนยาเองจัดเก็บภาษีจากฐานน้ำหนักของยาสูบ ไม่รวมบรรจุภัณฑ์มาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีเช่นปัจจุบันมีสาเหตุสำคัญมาจาก การจัดเก็บภาษีบุหรี่จากฐานน้ำหนักทำให้ผู้ผลิตบุหรี่ยุคใหม่พยายามลดต้นทุนด้วยการลดน้ำหนักของบุหรี่ และเปลี่ยนมาบรรจุบุหรี่จำนวนมวนมากขึ้นในหนึ่งซอง ทำให้บุหรี่ของมีขนาดใหญ่ขึ้น และผู้บริโภครู้สึกว่าการซื้อบุหรี่มีราคาต่อซองถูกลง เพราะหนึ่งซองมีหลายมวน ทำให้เกิดนักทดลองบุหรี่หน้าใหม่เพิ่มขึ้น ตลอดจนปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น รัฐจึงปรับเปลี่ยนฐานภาษีมาจัดเก็บภาษีจากฐานต่อมวนโดยกำหนดมาตรฐานน้ำหนักต่อมวนบุหรี่คือ 0.8 กรัม เพื่อแก้ไขปัญหาการลดน้ำหนักของบุหรี่ต่อมวน การเพิ่มขนาดของและทำให้แน่ใจได้ว่าราคาของบุหรี่ต่อมวนไม่ลดลง และบุหรี่ที่น้ำหนักต่ำมีราคาสูงขึ้น

2) อัตราภาษี (Tax Rate)

อัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบถูกกำหนดโดยพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921 ซึ่งเป็นการกำหนดอัตราตามสภาพต่อมวนบุหรี่ยกรณิ์บุหรี่ซิการ์หรือซิการ์ และต่อน้ำหนักกรณีผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น (Specific Tax หรือ Unit Tax) โดยอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบต่อมวนซึ่งบรรจุยาสูบ 0.8 กรัม เท่ากับ 0.25450 เหรียญออสเตรเลียต่อมวน สำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นที่มีปริมาณยาสูบมากกว่า 0.8 กรัม เสียภาษีสรรพสามิตตามน้ำหนักที่ 318.14 เหรียญออสเตรเลียต่อปริมาณยาสูบ 1 กิโลกรัม

อัตราภาษีสรรพสามิตบุหรี่กำหนดในพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921 แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ภาษีสรรพสามิต			
ประเภท	ประเภทย่อย	คำอธิบายสินค้า	พิกัดภาษี
5		ยาสูบ , ซิการ์ , บุหรี่ และยานัตถุ์	
	5.1	เป็นแท่ง น้ำหนักไม่เกิน 0.8 กรัมต่อแท่งตามปริมาณ ยาสูบตามจริง	0.25450 เหยียญออสเตรเลีย ต่อแท่ง
	5.5	อื่นๆ	318.14 เหยียญออสเตรเลียต่อ ปริมาณยาสูบ 1 กิโลกรัม

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตที่ถูกกำหนดไว้ในตารางพระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ.1921 อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ โดยกฎหมายกำหนดไว้ใน มาตรา 6เอ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้มีการปรับอัตราภาษีตามดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI) ทุก 6 เดือน (โดยทั่วไปแล้วจากวันที่ 1 กุมภาพันธ์และวันที่ 1 สิงหาคม) ขึ้นกับสภาพการณ์เพื่อให้คงไว้ซึ่งราคาที่แท้จริงของยาสูบไม่ให้ลดลงตามอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งอัตรานี้มีการปรับทุก 6 เดือน ตามอัตราเงินเฟ้อ การดำเนินการปรับอัตราภาษียาสูบดังกล่าว จะต้องดำเนินการโดยผ่านกระบวนการตรากฎหมายของรัฐสภาออสเตรเลีย เรียกว่า การเสนอพิกัดอัตราภาษี และต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาของประเทศออสเตรเลีย⁵

ในกรณีที่อัตราภาษีที่กำหนดในพระราชบัญญัติพิกัดภาษีสรรพสามิต ค.ศ. 1921 มีการเปลี่ยนแปลง การจะใช้อัตราภาษีใดขึ้นอยู่กับว่าผู้ประกอบการได้รับอนุญาตให้นำสินค้าไปจำหน่ายหรือบริโภคภายในประเทศแบบใด หากผู้ประกอบการได้รับอนุญาตให้ส่งมอบเป็นครั้งคราว หรือ PSP อัตราภาษีที่ใช้ คือ อัตราภาษีในเวลาที่จะส่งมอบสินค้าที่ต้องเสียภาษีเข้าสู่ตลาดภายในประเทศออสเตรเลีย แต่หากไม่ได้รับ PSP อัตราภาษีที่ใช้จะต้องเป็นอัตราภาษีในเวลาที่จะชำระภาษีล่วงหน้า (Prepayment of Duty) กรณีที่อัตราภาษีเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงเวลาส่งมอบสินค้าเข้าในตลาดภายในประเทศ ถ้าอัตราของภาษีมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงเวลาส่ง

⁵ อ้างแล้ว เชียงอรรถที่ 1.

มอบสินค้า ผู้เสียภาษีอาจยื่นแบบแสดงรายการ 2 ฉบับหรืออาจเลือกแยกสินค้าเดียวกันเป็น 2 รายการในแบบแสดงรายการเดียวกัน คือ

- แบบรายการฉบับเดียวหรือรายการเดียวสำหรับสินค้าภายใต้อัตราภาษีเดิม และ
- แบบแสดงรายการฉบับเดียวหรือรายการเดียวสำหรับสินค้าภายใต้อัตราภาษีใหม่

3) การคำนวณภาษี

การคำนวณภาษีใช้วิธีมาตรฐานโดยจะคำนวณหารายได้ภาษีด้วยการคูณอัตราภาษีสรรพสามิตกับปริมาณสินค้าที่ต้องอากรตามที่กำหนดโดยจะเป็นการคำนวณตามปริมาณหรือหน่วยวัดที่ชัดเจนซึ่งจะเป็นการจัดเก็บภาษีตามปริมาณ (Specific Rate) ทั้งนี้ การคำนวณหาภาระภาษีตามกฎหมายถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการต้องคำนวณหาภาระภาษีเอง ตามระบบประเมินภาษีด้วยตนเอง (Self – Assessment)

สูตรและตัวอย่างการคำนวณภาษี

1) กรณียาสูบผลิตในประเทศ

ภาษีสรรพสามิต

= ปริมาณน้ำหนัก x อัตราภาษีตามปริมาณของประเภทยาสูบ

= 0.8 x (0.24343 x 20)

= 3.89488 ดอลลาร์ออสเตรเลีย/20 มวน

2) กรณียาสูบนำเข้า

ภาษีสรรพสามิต

= ปริมาณน้ำหนัก (มวน/กิโลกรัม) x อัตราภาษีตามปริมาณของประเภทยาสูบ

= 0.8 x (0.24343 x 20)

= 3.89488 ดอลลาร์ออสเตรเลีย/20 มวน

3.1.2.5 การบริหารจัดการเก็บภาษียาสูบ

การบริหารจัดเก็บภาษียาสูบของประเทศออสเตรเลียใช้วิธีการประเมินตนเอง (Self Assessment) ควบคู่ไปกับการตรวจสอบภาษี (Tax Audit) โดยกฎหมายสรรพสามิต พ.ศ. 2444 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่นแบบรายการภาษี แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับยาสูบ ปริมาณยาสูบและคำนวณภาษีที่ตนเองต้องเสียให้แก่เจ้าหน้าที่ พร้อมชำระภาษีให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยไม่ต้องรอการประเมินจากเจ้าหน้าที่ตามเวลาที่กำหนด วิธีนี้ทำให้รัฐบาลได้รับเงินภาษีรวดเร็ว อีกทั้ง

เป็นการสะดวกต่อผู้เสียภาษี เพราะผู้เสียภาษีไม่ต้องรอเจ้าหน้าที่ประเมินว่า ตนจะต้องเสียภาษีเท่าไรก่อนการชำระภาษี

ช่องทางที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถชำระภาษี มีดังนี้

1. การตัดเงินภาษีจากบัญชีธนาคาร (Direct Credit)
2. การชำระเงินผ่านทางโทรศัพท์ หรือทางอินเทอร์เน็ต (BPAY)
3. การชำระที่ไปรษณีย์ทุกสาขา
4. การชำระทางจดหมายโดยส่งเช็ค (Mail payments)

เมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีชำระภาษีแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบภาษีจากแบบรายการภาษีและเอกสารที่ผู้เสียภาษีได้ยื่นไว้ โดยวิเคราะห์ความถูกต้องของการเสียภาษีในภายหลังการเสียภาษี (Post Audit) หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบความผิดปกติของเอกสารที่เชื่อได้ว่าผู้เสียภาษีชำระภาษีไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่จะติดต่อขอเอกสาร หลักฐานเพิ่มเติม หรือเชิญผู้มีหน้าที่เสียภาษีมาชี้แจงถึงความผิดปกติดังกล่าว หากเจ้าหน้าที่พบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีเจตนาเสียภาษีไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่จะประเมินภาษีเพิ่มเติมพร้อมเรียกเบี้ยปรับเงินเพิ่ม

ลักษณะการบริหารจัดเก็บภาษีประการหนึ่งที่พิเศษของระบบภาษีสรรพสามิต ออسترเลียคือ การให้ผู้เสียภาษีสามารถขอแก้ไขข้อมูลภาษีเกี่ยวกับการผลิตของผู้เสียภาษีเองได้ โดยมีแบบฟอร์มให้กรอกเอง (Amending Excise Return)

การบริหารจัดเก็บภาษียาสูบของประเทศออสเตรเลียประกอบไปด้วยระบบงาน ดังนี้

- 1) ระบบการจดทะเบียน (Excise Registration)

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตต้องจดทะเบียนสรรพสามิตก่อนการขอใบอนุญาต ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิต (Product) การเก็บรักษา (Store) และค้าขาย (Deal-in) สินค้าสรรพสามิตใด ๆ รวมถึงยาสูบ การขนย้ายสินค้าสรรพสามิต การเสียภาษีและ การอ้างสิทธิ (Lodge Returns and Claims) รวมถึงร้านค้าปลอดภาษี (Duty-Free Stores) ทั้งนี้การจดทะเบียนจะดำเนินการเพียงครั้งเดียวใช้ได้หมดกับทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษีสรรพสามิตและถ้าต้องการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ต่อไปนี้จะต้องขออนุญาตการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

- 2) ระบบใบอนุญาต (Licensing System)

ระบบใบอนุญาตเป็นเครื่องมือการบริหารจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ในการควบคุม ตั้งแต่วัตถุดิบ ได้แก่ เมล็ดยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยาสูบ ไปจนถึงการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ไม่มีการขอใบอนุญาตนำเข้ายาสูบ) การขอใบอนุญาตกำหนดให้ขอแต่ละกิจกรรมแยกกันไป ไม่ว่าจะเป็นการผลิตและเก็บรักษาสินค้าสรรพสามิต การผลิตหรือค้าขายเมล็ดยาสูบ ต้นหรือ

ใบยาสูบ⁶ นอกจากนี้เวลาขนย้ายใบยาสูบจะต้องได้รับการอนุญาตให้ขนย้าย (Permission) ติดไปกับใบยาสูบที่ขนย้ายตลอดเวลา โดยใบอนุญาตขนย้ายจะระบุรายละเอียดการขนย้ายเพื่อใช้ในการควบคุมตรวจสอบ

ผู้ที่ต้องขอใบอนุญาตได้แก่⁷ ผู้ผลิตยาสูบ โรงประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ผู้ค้ายาสูบ (Deal) และผู้เก็บรักษายาสูบ ตลอดจนร้านค้าปลอดภาษี (Sell Duty-free) รวมถึงการผลิตและค้าขายเมล็ดยาสูบ ต้นยาสูบ และใบยาสูบด้วย แม้ว่าเมล็ดยาสูบ ต้นยาสูบ และใบยาสูบจะไม่ได้เป็นสินค้าสรรพสามิตก็ตาม กฎหมายภาษีกำหนดให้ ATO ทำหน้าที่กำกับและควบคุมการดำเนินกิจกรรมใดที่เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ผ่านการอนุญาต (Permission) และตรวจสอบจำนวนเป็นครั้งคราว ซึ่งหากตรวจสอบแล้วพบว่าปริมาณหรือน้ำหนักใบยาสูบไม่ครบถ้วนตามที่ขออนุญาตอาจถูกลงโทษได้ กรณียาสูบนำเข้าจากกรมศุลกากรจะทำหน้าที่กำกับและควบคุมการนำเข้ายาสูบนับตั้งแต่มีการนำเข้าจนถึงจุดที่จะขนย้ายไปสู่ตลาดการบริโภคภายในประเทศ ทั้งนี้ยาสูบนำเข้าจัดว่ามีสัดส่วนไม่มากนัก (ร้อยละ 6 ของปริมาณบุหรี่ทั้งสิ้น) ส่วนใหญ่การนำเข้าจะเป็นการนำเข้าใบยาสูบเพื่อนำมาผลิตบุหรี่ในประเทศซึ่งกำกับและควบคุมโดย ATO

ผู้ที่มีกิจกรรมตรงตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขอใบอนุญาตจะต้องขออนุญาตภายใน 30 วัน เมื่อมีกิจกรรมดังกล่าวเกิดขึ้น ซึ่งขั้นตอนการขออนุญาตมีดังนี้

- 1) ติดต่อหน่วยงานสรรพสามิตที่โรงอุตสาหกรรมตั้งอยู่
- 2) กรอกแบบฟอร์มเพื่อขออนุญาต
- 3) ลงนามรับรองผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของบริษัท

ใบอนุญาตมีผลบังคับใช้ทันทีที่ได้รับอนุญาต และมีอายุจนถึงวันที่ 30 กันยายนของปีที่ 2 นับจากวันที่ได้รับอนุญาต เช่น ใบอนุญาตออกเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2550 จะหมดอายุวันที่

⁶ แม้ว่าเมล็ดยาสูบ (Tobacco Seed) ต้นใบยาสูบ (Tobacco plant) จะไม่ใช่สินค้าสรรพสามิต (Excisable Goods) แต่กฎหมายกำหนดให้ต้องขอใบอนุญาตในการผลิตหรือค้าขายสิ่งเหล่านี้

⁷ Excise guidelines for the tobacco industry: licensing. Retrieved March 2009, from The Australian Taxation Office, <http://law.ato.gov.au/atolaw/view.htm?DocID=SAV%2FTOBACKO%2F00003>

30 กันยายน พ.ศ. 2553 ใบอนุญาตออกเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2552 จะหมดอายุวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2554 เป็นต้น⁸

3) การตรวจสอบภาษี (Tax Audit)

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีหน้าที่ต้องจัดเก็บเอกสารหลักฐานต่างๆที่รัฐอนุญาตหรืออนุมัติ และเอกสารหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสินค้าสรรพสามิตอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อรอการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ การตรวจสอบภาษีเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังการยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีแล้ว (Post Audit) เพื่อให้การจัดบริหารเก็บภาษีถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ถือเป็นเครื่องมือที่ทำให้เจ้าหน้าที่แน่ใจว่าผู้เสียภาษีชำระภาษีครบถ้วน ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจสอบภาษีของประเทศออสเตรเลียใช้วิธีการตรวจสอบทางบัญชี (Accounting Audit) โดยการคัดเลือกกรณีตรวจสอบจากการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ของภาษีผ่านระบบคอมพิวเตอร์ (Forensic Audit) และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีเหตุให้เชื่อได้ว่าจะมีการกระทำผิดกฎหมายที่รุนแรง ATO จะส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ไปตรวจสอบในสถานประกอบการ (Field Audit) โดยตรง

3.1.2.6 บทกำหนดโทษ

กฎหมายออสเตรเลียแบ่งการลงโทษออกเป็น 3 ประเภทตามวัตถุประสงค์และวิธีพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ คือ โทษทางอาญา โทษทางแพ่ง และโทษทางปกครอง แต่การลงโทษตามกฎหมายภาษีสรรพสามิตส่วนใหญ่ใช้วิธีการลงโทษทางแพ่งได้แก่ การปรับ โทษทางอาญาคือการจำคุก และโทษทางปกครอง คือ ยกเลิก เพิกถอน หักคะแนนใบอนุญาต (Licensing Measure) การลงโทษดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกลงโทษดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี

ทั้งนี้ก็มีลักษณะพิเศษ คือ การกำหนดคะแนนให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจกรรมต่างๆและหากผิดเงื่อนไขการให้ใบอนุญาตจะหักคะแนน และหากคะแนนหมดจะพักหรือเพิกถอน

⁸ เจ้าหน้าที่มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขใบอนุญาต หรือแม้กระทั่งว่า เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ได้รับอนุญาตไม่มีทักษะและประสบการณ์ที่จะสามารถดำเนินการตามเงื่อนไขใบอนุญาตได้ครบถ้วน (Not a fit and proper person/company) เป็นต้น เจ้าหน้าที่สามารถยกเลิกใบอนุญาตได้ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ได้รับใบอนุญาตขอยกเลิกใบอนุญาต หรือเมื่อพบว่าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่มีสินค้าสรรพสามิต ใบยาสูบ ต้นยาสูบ เมล็ดยาสูบไว้ในครอบครอง เป็นต้น

ใบอนุญาต การลงโทษโดยวิธีหักคะแนนใช้กับการกระทำผิดที่ไม่รุนแรง เจ้าหน้าที่จึงลงโทษโดยการตัดคะแนนใบอนุญาตต่างๆ การทำโทษโดยการหักคะแนนถูกกำหนดไว้ในกฎหมายที่ชื่อว่า “Commonwealth Crimes Act” คะแนนแต่ละคะแนนที่ถูกหักจะนำไปเทียบเท่าเป็นจำนวนเงินที่ผู้กระทำผิดต้องเสียให้แก่รัฐ ซึ่งอัตราที่กำหนดไว้ในปัจจุบันคือ 1 คะแนน มีค่าเท่ากับ 110 ดอลลาร์ออสเตรเลียหรือประมาณ 3,300 บาท⁹

ตัวอย่างความผิดตามกฎหมายยาสูบของประเทศออสเตรเลีย

1. บุคคลผู้ได้รับอนุญาตกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนย้ายเมล็ดยาสูบ หรือต้นยาสูบ ระวังโทษจำคุก 2 ปี หรือหักคะแนน 500 คะแนน ถ้ากระทำความผิดเกี่ยวกับใบยาสูบ ต้องระวังโทษจำคุก 2 ปี หรือมากกว่า หรือหักคะแนน 500 คะแนน และปรับ 5 เท่า ของมูลค่าภาษีที่ต้องเสียตามกฎหมายหากใบยาสูบถูกนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต
2. บุหรี่ผลิตในประเทศออสเตรเลียจะต้องมีมาตรฐานความชื้นได้ไม่เกินร้อยละ 30 มิฉะนั้นมีโทษปรับเป็นคะแนน 5 คะแนน¹⁰
3. มีหรือเป็นเจ้าของหรือครอบครองหรือควบคุมใบยาสูบ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีเรียกเก็บ (เป็นเอกสาร) ให้ผู้นั้นรับผิดชอบภาษีของใบยาสูบดังกล่าว
4. มีเจตนาซื้อวัตถุดิบที่มีใบยาสูบจากผู้อื่นซึ่งไม่ได้เป็นบุคคลที่ได้รับใบอนุญาต ระวังโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับ 500 คะแนน และ 5 เท่าของมูลค่าภาษี
5. เจตนาขายเมล็ดยาสูบ ต้นยาสูบให้แก่บุคคลที่ไม่ได้รับใบอนุญาต ระวังโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับ 500 คะแนน
6. เจตนาขายใบยาสูบให้แก่บุคคลที่ไม่ได้รับใบอนุญาต ระวังโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับ 500 คะแนนและ 5 เท่าของมูลค่าภาษี
7. ทำฉลากยาสูบปลอม ระวังโทษปรับ 500 คะแนน
8. ใช้ยาสูบ โดยรู้ว่าเป็นยาสูบฉลากปลอม ระวังโทษปรับ 500 คะแนน

⁹ อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 7.

¹⁰ มาตรา 77 กำหนดค่าความชื้นว่า ใบยาสูบที่นำมาทำให้แห้งภายใต้อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียสจะทำให้น้ำหนักลดลงมากกว่าร้อยละ 30 หมายถึงยาสูบที่มีความชื้นมากกว่าร้อยละ 30

3.2 ภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากผลิตภัณฑ์ยาสูบของประเทศแคนาดา

3.2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตของประเทศแคนาดา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ประเทศแคนาดามีรายได้ภาษีรวมทั้งสิ้น 198.41 พันล้านดอลลาร์แคนาดาหรือ 6,573.72 พันล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นภาษีสรรพสามิตจำนวน 4.8 พันล้านดอลลาร์แคนาดาหรือ 159.03 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.44 ของรายได้ภาษีทั้งสิ้น ภาษีบุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น ๆ ถูกจัดเก็บในรูปของภาษีสรรพสามิต หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีสรรพสามิต คือ สำนักงานจัดเก็บรายได้ของแคนาดา (Canada Revenue Agency : CRA) ทำหน้าที่จัดเก็บทั้งภาษีเงินได้ (Income Tax) ภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax) ภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้า (Customs Import Duties) และภาษีสรรพสามิต (Excise Taxes) การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสุรา และยาสูบดำเนินการภายใต้กฎหมายสรรพสามิต พ.ศ. 2544 (Excise Act. 2001)

เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ประเทศแคนาดามีการปรับโครงสร้างองค์กรของหน่วยงานจัดเก็บภาษี โดยเปลี่ยนสถานะของหน่วยงานจัดเก็บภาษี จากกรมจัดเก็บรายได้ของแคนาดา (Canada Revenue Department) ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) เป็นหน่วยงานอิสระใช้ชื่อว่า “สำนักงานศุลกากรและรายได้ของแคนาดา” (The Canada Customs and Revenue Agency : CCRA) ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงรายได้ (Ministry of Nation Revenue) ทำหน้าที่ จัดเก็บรายได้ภาษีของรัฐทั้งในประเทศ และภาษีนำเข้า รวมถึงการให้บริการด้านการค้าและพิธีการศุลกากรแก่ลูกค้าอีกด้วย

ต่อมา เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2546 รัฐบาลแคนาดาจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ชื่อว่า “The Canada Border Services Agency (CBSA)” รับมอบหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกด้านการค้า และควบคุม ดูแลด้านพิธีการศุลกากรตามแนวชายแดนที่แบ่งมาจาก CCRA และเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2548 CCRA ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานจัดเก็บรายได้ของแคนาดา (The Canada Revenue Agency : CRA)” ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงรายได้มีกรรมาธิการ (Commissioner) เป็นหัวหน้าหน่วยงาน คอยกำกับ ดูแลการทำงานของผู้บริหารที่ในหน่วยงานทั้งสามส่วน และส่วนภูมิภาค และมีคณะกรรมการบริหาร (The CRA Board of Management) จำนวน 15 คน คอยควบคุม ดูแล และรายงานผลการดำเนินงานของ CRA ให้รัฐมนตรีฯ ทราบ

โครงสร้างการบริหารจัดการของ CRA แบ่งออกเป็นหน่วยงานส่วนกลางได้แก่ สำนักงานส่วนกลาง (National Office) หน่วยงานส่วนภูมิภาค (Local Tax Service Office) จำนวน 13 แห่ง และหน่วยงานที่ให้บริการภาษีระหว่างประเทศ (International Tax Service Office) จำนวน 1 แห่ง

CRA ทำหน้าที่บริหารจัดการเก็บภาษีทั้งของรัฐบาลส่วนกลาง และของรัฐบาลส่วนท้องถิ่น นำส่งเงินรายได้ภาษีให้กับรัฐบาลเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ CRA ยังมีหน้าที่ในการบริหารเงินรายได้อื่น ๆ ที่จัดเก็บจากหน่วยงานอื่นอีกด้วย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 CRA จัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 เป็นเงิน 12,316 ล้านดอลลาร์แคนาดา ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ของ CRA มาจากการจัดเก็บภาษีเงินได้ (Income Tax) ภาษีสินค้าและบริการ (Goods & Services Tax : GST) ภาษีพลังงาน (Energy Tax) และภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) ตามลำดับ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548-2549 รายได้ภาษียาสูบของรัฐบาลกลางที่ CRA จัดเก็บได้เป็นจำนวน 2,773.83 ล้านดอลลาร์แคนาดา ในจำนวนนี้เป็นภาษีสรรพสามิต และภาษีอากรพิเศษของบุหรี่ จำนวน 2,521.74 ล้านดอลลาร์แคนาดา คิดเป็นร้อยละ 90.91 รายละเอียดดังตารางที่ 6.2

ประเทศแคนาดาจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจาก 5 สินค้าหลัก ได้แก่ สุรา ไวน์ รถยนต์ น้ำมันและผลิตภัณฑ์ยาสูบซึ่งรวมถึงบุหรี่ด้วย โดยจัดเก็บภาษีจากการจำหน่ายสินค้าดังกล่าวทั้งผลิตในประเทศและที่นำเข้า การจัดเก็บภาษีบุหรี่สรรพสามิตอาศัยอำนาจกฎหมายสรรพสามิต พ.ศ. 2544 (The Excise Act.2001) ผู้ผลิต และผู้นำเข้าบุหรี่ มีหน้าที่ต้องเสียภาษี 2 ประเภท ได้แก่ ภาษีสรรพสามิต (Excise Duty) และภาษีอากรพิเศษ (Special Duty)

3.2.2 โครงสร้างการบริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิตจากยาสูบของประเทศแคนาดา

3.2.2.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตยาสูบตามกฎหมายของประเทศแคนาดา ได้แก่

- 1) ผู้ผลิตยาสูบในประเทศแคนาดา (Domestic Manufacturer)
- 2) ผู้นำเข้ายาสูบเข้ามาในประเทศแคนาดา (Importer)
- 3) ผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจร้านค้าปลอดภาษี (Duty Free Shop Licensee)

3.2.2.2 ความรับผิดชอบในการเสียภาษี

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีตามกฎหมายยาสูบของประเทศแคนาดา แยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี คือ

1) ยาสูบผลิตในประเทศ

สำหรับยาสูบที่ผลิตในประเทศ ภาวะภาษีสรรพสามิตเกิดขึ้นก่อนนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรม หรือเมื่อมีการซื้อขายยาสูบก่อนที่จะมีการขนย้ายออกจากโรงอุตสาหกรรมเพื่อไปจำหน่ายหรือบริโภคภายในประเทศ โดยผู้ได้รับอนุญาตในการผลิต (Tobacco Licensee) ต้องดำเนินการบรรจุหีบห่อ (Packaging) ติดฉลาก (Tobacco Marking) ที่ได้รับอนุญาต และติดแสตมป์ (Stamping) ให้เสร็จเรียบร้อยโดยผู้ผลิตยาสูบต้องยื่นแบบรายการภาษีออนไลน์ผ่านระบบ Electronic-filing (E-filing) ก่อนนำสินค้าออกจากโรงงาน หรือคลังสินค้า (Excise Warehouse) หรือคลังสินค้าสรรพสามิตพิเศษ (Special Excise Warehouse) และต้องส่งเอกสารและชำระภาษีก่อนวันสุดท้ายของเดือนที่นำสินค้าออกจากโรงงาน หรือคลังสินค้าฯ ให้แก่ผู้รับชำระภาษีที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรมการ (Receiver General) ซึ่งได้แก่ สำนักงานภาษีท้องถิ่น (Local Tax Services Office) ในท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีตั้งอยู่ หรือชำระภาษีออนไลน์ผ่านระบบการรับชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Payments)

2) ยาสูบนำเข้า

จุดการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของยาสูบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเกิดขึ้นเมื่อมีการขนย้ายยาสูบออกจากคลังสินค้า ศุลกากรที่ได้รับอนุญาต หรือคลังสินค้าสรรพสามิตพิเศษ (Customs Bonded Warehouse หรือ Special Excise Warehouse) โดยผู้นำเข้าต้องขนย้ายยาสูบเข้าไปเก็บในคลังสินค้าฯ และทำการบรรจุหีบห่อ ติดฉลาก (Tobacco Marking) ที่ได้รับอนุญาต และติดแสตมป์ อีกทั้งผู้ขนย้ายยาสูบต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีพร้อมเอกสารประกอบ และชำระภาษียาสูบผ่านทางระบบชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนที่จะนำสินค้าออกจากคลังสินค้าฯ ผู้นำเข้ามีเวลาเก็บสินค้าเพียง 1 เดือน เป็นอย่างมาก เพราะผู้นำเข้าต้องยื่นชำระภาษีก่อนวันสุดท้ายของเดือนที่สินค้าถูกนำเข้าไปเก็บในคลังสินค้า

3) ยาสูบที่ต้องชำระภาษีอากรพิเศษ (Special Duty)

ผู้ผลิต และผู้นำเข้ายาสูบ มีหน้าที่ต้องชำระภาษีอากรพิเศษเพิ่มเติมจากภาษีสรรพสามิต โดย CRA จัดเก็บภาษีอากรพิเศษใน 2 กรณี ได้แก่

1) ผลิตภัณทยาสูบอื่นที่นำเข้ามาเพื่อส่งไปจำหน่ายในร้านค้าปลอดภาษี โดยจุดการจัดเก็บภาษีเกิดขึ้นเมื่อผู้ได้รับอนุญาตได้ดำเนินธุรกิจร้านค้าปลอดภาษี (Duty Free Shop License) มีการขนย้ายยาสูบออกจากคลังสินค้าศุลกากรที่ได้รับอนุญาตไปยังร้านค้าปลอดภาษี

- 2) ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นที่ถูกลำเลียงเข้ามาพร้อมกับผู้เดินทางเข้ามาในประเทศแคนาดา (Traveler's Tobacco) เพื่อนำไปจำหน่ายภายในประเทศและไม่ได้ติดแสตมป์ โดยจุดการชำระภาษีเกิดขึ้นเมื่อสินค้าถูกนำเข้ามาในประเทศโดยบุคคลที่นำสินค้าเข้ามาเป็นผู้มีหน้าที่ชำระภาษี
- 3) ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นที่ผลิตในประเทศ และส่งไปจำหน่ายให้แก่ตลาดเพื่อการส่งออก (Export markets)

3.2.2.3 โครงสร้างอัตราภาษี

1) ฐานภาษี (Tax Base)

การกำหนดฐานภาษีที่ใช้คิดคำนวณภาษียาสูบของประเทศแคนาดา ใช้ฐานภาษีตามสภาพ (Specific Tax or Unit Tax) คือ ปริมาณของสินค้ายาสูบ ซึ่งกำหนดหลายรูปแบบแตกต่างกันไปตามประเภทของยาสูบ เช่น บุหรี่ ยาสูบบวม และซิการ์ใช้ต่อมวนหรือแท่ง (Stick) ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นใช้น้ำหนัก (Kilogram หรือ Gram) โดยกฎหมายกำหนดให้บรรจุหีบห่อบุหรี่ได้ตั้งแต่ 20-25 มวนต่อซอง (Pack)

2) อัตราภาษี (Tax Rate) ¹¹

ตามกฎหมายภาษีสรรพสามิตของประเทศแคนาดา กำหนดอัตราภาษีแตกต่างกันตามประเภทสินค้า และแตกต่างกันระหว่างสินค้ายาสูบที่ผลิตในประเทศ และสินค้านำเข้า โดยกำหนดให้บังคับใช้อัตราภาษีเหมือนกันในทุกเขตจังหวัดและอาณาเขตของประเทศแคนาดา

¹¹ Excise Duty Memoranda Series: Rates of Excise Duty. Retrieved March 2009, from The Canada Revenue Agency, <http://www.cra-arc.gc.ca/E/pub/em/edm1-5-1/edm1-5-1-e.pdf>

อัตราภาษีสรรพสามิตและอากรส่วนเพิ่มสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบภายในประเทศ
แคนาดา

ประเภทสินค้า	ภาษีสรรพสามิต	ภาษีอากรส่วนเพิ่ม
บุหรี่ซีกาแรต	\$0.41025 ต่อบุหรี่ 5 มวน หรือหรือเศษของ 5 มวนที่ อยู่ในหีบห่อเดียวกัน	N/A
ยาสูบบมวน (Tobacco Sticks) ¹²	\$0.0605 ต่อมวน	N/A
ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น	\$55.90 ต่อกิโลกรัม	N/A
ใบยาสูบ	\$1.572 ต่อกิโลกรัม	N/A
ซีการ์	\$16.60 ต่อซีการ์ 1,000 มวน	\$0.067 ต่อซีการ์ 1 มวน และ 66%*

หมายเหตุ : 66% ของราคาขายของประเทศแคนาดาหรือมูลค่าภาษีกรณีนำเข้า

¹² Tobacco Sticks หมายถึง ใบยาสูบที่นำมามวนเพื่อใช้สูบ ที่นอกเหนือจากซีการ์ และต้องผ่านกระบวนการเตรียมก่อนนำมาบริโภคถ้า Tobacco Sticks มีความยาวเกินกว่า 90 มิลลิเมตรหรือ 800 มิลลิกรัม ให้ถือว่า Tobacco Sticks 1 แท่ง มีความยาว 60 มิลลิเมตรหรือ 650 มิลลิกรัมส่วนที่เหลือให้นับเป็นอีก 1 แท่ง

อัตราภาษีสรรพสามิตและอากรพิเศษสำหรับบุหรี่ซิการ์ที่ผลิตในประเทศแคนาดา

สำหรับส่งไปยัง	อัตราภาษีสรรพสามิต (ต่อ 5 มวนหรือเศษของ 5 มวน)	อากรพิเศษ (ต่อมวน)
ต่างประเทศหรือร้านค้าปลอดภาษี ของชาวแคนาดา, คลังสินค้าทัณฑ์ บนของศุลกากร หรือร้านค้าบน เครื่องบิน/เรือโดยสารทั้งของชาว ต่างประเทศและของชาวแคนาดา	\$0.374875	N/A
ตลาดเพื่อการส่งออก(นอกเหนือจาก ร้านค้าปลอดภาษีหรือร้านบนเครื่อง บิน/เรือโดยสารของต่างประเทศ) กรณีปริมาณสินค้าที่ผลิตไม่เกินกว่า 1.5% ของปีก่อนหน้า (ปีปฏิทิน)	N/A	\$0.075
ตลาดเพื่อการส่งออก(นอกเหนือจาก ร้านค้าปลอดภาษีหรือร้านบนเครื่อง บิน/เรือโดยสารของต่างประเทศ) กรณีปริมาณสินค้าที่ผลิตไม่เกินกว่า 1.5% ของปีก่อนหน้า (ปีปฏิทิน)	\$0.41025	\$0.095724

อัตราภาษีสรรพสามิตและอากรพิเศษสำหรับยาสูบมวนที่ผลิตในประเทศแคนาดา

สำหรับส่งไปยัง	อัตราภาษีสรรพสามิต (ต่อมวน)	อากรพิเศษ (ต่อมวน)
ต่างประเทศหรือร้านค้าปลอดภาษี ของชาวแคนาดา , คลังสินค้า ทัณฑ์บนของศุลกากร หรือร้านค้า บนเครื่องบิน/เรือโดยสารทั้งของ ชาวต่างประเทศและของชาวแคน าดา	\$0.054983	N/A
ตลาดเพื่อการส่งออก (นอกเหนือจากร้านค้าปลอดภาษี หรือร้านบนเครื่องบิน/เรือโดยสาร ของต่างประเทศ) กรณีปริมาณ สินค้าที่ผลิตไม่เกินกว่า 1.5% ของ ปีก่อนหน้า (ปีปฏิทิน)	N/A	\$0.055
ตลาดเพื่อการส่งออก (นอกเหนือจากร้านค้าปลอดภาษี หรือร้านบนเครื่องบิน/เรือโดยสาร ของต่างประเทศ) กรณีปริมาณ สินค้าที่ผลิตไม่เกินกว่า 1.5% ของ ปีก่อนหน้า (ปีปฏิทิน)	\$0.0605	\$0.042

อัตราภาษีสรรพสามิตและอากรพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นที่ผลิตในประเทศ
แคนาดา

สำหรับส่งไปยัง	อัตราภาษีสรรพสามิต (ต่อกิโลกรัม)	อากรพิเศษ (ต่อกิโลกรัม)
ต่างประเทศหรือร้านค้าปลอดภาษี ของชาวแคนาดา , คลังสินค้าทัณฑ์ บนของศุลกากร หรือร้านค้าบน เครื่องบิน/เรือโดยสารทั้งของชาว ต่างประเทศและของชาวแคนาดา	\$49.983	N/A
ตลาดเพื่อการส่งออก(นอกเหนือจาก ร้านค้าปลอดภาษีหรือร้านบนเครื่อง บิน/เรือโดยสารของต่างประเทศ) กรณีปริมาณสินค้าที่ผลิตไม่เกินกว่า 1.5% ของปีก่อนหน้า (ปีปฏิทิน)	N/A	\$50.00
ตลาดเพื่อการส่งออก(นอกเหนือจาก ร้านค้าปลอดภาษีหรือร้านบนเครื่อง บิน/เรือโดยสารของต่างประเทศ) กรณีปริมาณสินค้าที่ผลิตไม่เกินกว่า 1.5% ของปีก่อนหน้า (ปีปฏิทิน)	\$55.90	\$46.002

อัตราภาษีสรรพสามิตและอากรพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบนำเข้า (ชำระภาษีขณะ
นำสินค้าเข้าสู่ร้านค้าปลอดภาษีของชาวแคนาดา)

รายการสินค้า	อัตราภาษีสรรพสามิต	อากรพิเศษ
บุหรี่ยีกาเรต	N/A	\$0.075 ต่อมวน
ยาสูบบมวน (Tobacco Sticks)	N/A	\$0.055 ต่อมวน
ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น (ยกเว้นซิการ์)	N/A	\$0.05 ต่อกรัม

อัตราภาษีสรรพสามิตและอากรพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบที่มีได้ปิดแถมปีผลิตภัณฑ์ยาสูบจากต่างประเทศที่นำเข้ามาพร้อมกับผู้เดินทาง

รายการสินค้า	อัตราภาษีสรรพสามิต	อากรพิเศษ
บุหรี่ซีกาแรต	N/A	\$0.075 ต่อมวน
ยาสูบบมวน (Tobacco Sticks)	N/A	\$0.055 ต่อมวน
ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น (ยกเว้นซีการ์)	N/A	\$0.05 ต่อกกรัม

3) การคำนวณภาษี

กรณียาสูบผลิตในประเทศ

1) สูตรการคำนวณ

มูลค่าภาษี = ปริมาณยาสูบ (ต่อมวนหรือต่อน้ำหนัก) x อัตราภาษีสรรพสามิต

2) ตัวอย่างการคำนวณภาษีบุหรี่

เช่น บริษัท A ผลิตบุหรี่ซีกาแรต 100 ซอง ซองละ 20 มวน

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าภาษีที่พึงต้องชำระ} &= \left[\frac{(100 \times 20)}{5} \times 0.41025 \right] \\ &= 164.1 \text{ ดอลลาร์แคนาดา} \end{aligned}$$

กรณียาสูบนำเข้า

1) สูตรการคำนวณ

มูลค่าภาษี = (ปริมาณยาสูบ x ภาษีสรรพสามิต) + (ปริมาณยาสูบ x อากรพิเศษ)

2) ตัวอย่างการคำนวณภาษีบุหรี่

เช่น บริษัท B นำเข้าบุหรี่ซีกาแรตจำนวน 2,000 มวนเพื่อนำไปจำหน่ายในร้านค้า

ปลอดภาษี

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าภาษีที่พึงต้องชำระ} &= \left[\frac{2,000}{5} \times 0.41025 \right] + [(2,000 \times 0.075)] \\ &= 164.1 + 150 \\ &= 314.1 \text{ ดอลลาร์แคนาดา} \end{aligned}$$

3.2.2.4 การบริหารการจัดเก็บภาษี (Tax Administration)

การบริหารจัดเก็บภาษีสรรพสามิตยาสูบดำเนินการผ่านระบบการอนุญาตหรือใบอนุญาต (License System) ควบคู่ไปกับการใช้ระบบแสตมป์ (Stamp System) ภายใต้การบริหารจัดเก็บภาษีที่ประเมินโดยเจ้าหน้าที่ (Authoritative or Official Assessment) โดยกฎหมายภาษีสรรพสามิต (The Excise Act, 2001 : Part 2 and Part 5) มาตรา 188 กำหนดให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ประเมินภาษีโดยระบุว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเท่าไร และแจ้งแก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้เสียภาษีตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ประเมิน วิธีนี้เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบจำนวนภาษีก่อนการเสียภาษี (Pre Audit) ดังนั้น จึงไม่มีการตรวจสอบประเมินย้อนหลัง (Post Audit) อีก ทั้งนี้หากผู้เสียหายไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษีของเจ้าหน้าที่ ผู้เสียภาษีมีสิทธิคัดค้านการประเมินภาษีได้ภายใน 90 วันหลังจากวันที่ได้หนังสือแจ้งการประเมิน

เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีและควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นระบบ และสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การบริหารจัดเก็บภาษียาสูบของประเทศแคนาดาจึงประกอบไปด้วยระบบงานหลายด้าน เริ่มจากการออกใบอนุญาตให้เพาะปลูกต้นยาสูบ การอนุญาตผลิต การบริหารจัดเก็บภาษีจากแสตมป์ ตลอดจนการออกใบอนุญาตขาย ระบบงานที่รองรับการบริหารจัดเก็บภาษีผลิตภัณฑ์ยาสูบที่สำคัญ มีดังนี้

1) ระบบใบอนุญาต (Licensing System)

กฎหมายภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2544 (Excise Act, 2001) กำหนดว่าผู้ใดจะดำเนินการธุรกิจเกี่ยวกับการเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายยาสูบหรือสินค้าสรรพสามิตใดๆ ไม่ได้จนกว่าจะได้รับ การอนุมัติจากกรรมาธิการ (The Commissioner) โดยให้ผู้ที่ต้องการผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายยาสูบต้องขออนุญาตในการผลิตและจำหน่ายสินค้าก่อนดำเนินการ ทั้งนี้ ผู้ผลิตยาสูบทั้งในประเทศ และผู้นำเข้าต้องบรรจุสินค้าในบรรจุภัณฑ์ และติดฉลากยี่ห้อตามที่ได้รับการอนุมัติ อีกทั้งต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบก่อนนำสินค้าไปจำหน่ายหรือบริโภค

การจัดเก็บภาษีจากผลิตภัณฑ์ยาสูบของ CRA ดำเนินการควบคู่ไปกับระบบใบอนุญาต ตั้งแต่การผลิตสินค้า (License for Production) และการจำหน่ายสินค้า (License for Sale) โดยผู้ขออนุญาตต้องยื่นขอใบอนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักงานภาษีในท้องถิ่นนั้นๆ สำหรับแต่ละผู้ขออนุญาต (Specific Persons) แต่ละประเภทและชนิดสินค้า (Specific Products) แต่ละท้องที่ (Specific Locations) โดยไม่คิดค่าธรรมเนียมรายปีในการขออนุญาต และใบอนุญาตแต่ละชนิดจะมีอายุการใช้งานได้ 2 ปี หากต้องการจะต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นคำร้องก่อนวันหมดอายุล่วงหน้า 30 วัน

ประเภทของใบอนุญาตที่ CRA กำหนดให้ใช้ มีดังต่อไปนี้

1) ใบอนุญาตผลิตสินค้ายาสูบ (Tobacco License) ผู้ใดประสงค์จะดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการแปรรูปใบยาสูบให้เป็นบุหรี่ และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการเอาก้านใบยาสูบออก (Stemming) การมวนใบยาสูบ (Reconstituting) และการบรรจุหีบห่อใบยาสูบ หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบ (Packing) ต้องยื่นขออนุญาตก่อนดำเนินการดังกล่าว

2) ใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าสรรพสามิต (Excise Warehouse License) ผู้ได้รับอนุญาตผลิตสินค้ายาสูบ (Tobacco License) ที่ต้องการจัดตั้งคลังสินค้าสรรพสามิตในโรงงาน จะต้องขออนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าสรรพสามิตก่อนเพื่อเก็บรักษาสินค้ายาสูบของตนเองก่อนการเสียภาษี ซึ่งสินค้ายาสูบที่เก็บในคลังสินค้าจะต้องเป็นสินค้าที่ยังไม่ได้รับการบรรจุหีบห่อ และปิดแสตมป์ กรณีผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผลิตในประเทศแคนาดา และผู้ผลิตยังไม่ได้ปิดแสตมป์ในโรงงานผลิต ผู้ผลิตจะต้องขนย้ายสินค้าเข้าไปในคลังสินค้าสรรพสามิตที่ได้รับอนุญาตทันที

3) ใบอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าสรรพสามิตพิเศษ (Special excise warehouse license) ผู้ที่ประสงค์จะตั้งคลังสินค้าสรรพสามิตพิเศษ ต้องเป็นบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ได้รับอนุญาตผลิตสินค้ายาสูบ (Tobacco License) แต่เพียงผู้เดียว ให้จำหน่ายหรือส่งมอบสินค้าให้แก่บุคคลที่เป็น Accredited Representative ซึ่งได้แก่ ทูตต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ในสถานกงสุล ซึ่งผู้ที่ขออนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าสรรพสามิตพิเศษสามารถจัดตั้งคลังสินค้าได้เพียง 1 คลังสินค้าเท่านั้น

4) ใบอนุญาตจัดจำหน่ายสินค้ายาสูบ (Tobacco Dealer's License) ผู้ที่ประสงค์จะขายส่งและขายปลีกใบยาสูบ จะต้องยื่นขออนุญาตก่อนการซื้อขายสินค้า ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตไม่สามารถแปรรูปสินค้าใบยาสูบก่อนการจำหน่ายได้อีก

5) ใบอนุญาตจำหน่ายสินค้ายาสูบในร้านค้าปลอดภาษี (Duty free shop license) ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งร้านค้าปลอดภาษี เพื่อจำหน่ายบุหรี่ และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นที่นำเข้ามาในประเทศแคนาดา ต้องยื่นขออนุญาตก่อน ทั้งนี้ บุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นที่จะนำเข้ามาจำหน่ายในร้านค้าปลอดภาษีต้องได้รับการชำระภาษีอากรพิเศษเรียบร้อยแล้ว แต่หากผู้ได้รับอนุญาตขายบุหรี่ที่นำเข้าให้แก่บุคคลที่มีเชื้อชาติแคนาดาซึ่งกำลังจะเดินทางออกนอกประเทศแคนาดาในจำนวนไม่เกิน 200 มวน ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิขอคืนเงินภาษีอากรพิเศษสำหรับสินค้านี้จาก CRA ได้ตามสัดส่วนของปริมาณสินค้าที่ผู้ซื้อจะนำออกไปนอกประเทศ

2) ระบบแสตมป์ (Stamping system)

กฎหมายภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2544 (The Excise Act, 2001) กำหนดความหมายและรูปแบบของฉลากที่ต้องติดบนหีบห่อที่บรรจุสินค้ายาสูบเพื่อแสดงการเสียภาษีสรรพสามิตไว้ ซึ่งก็คือระบบแสตมป์ยาสูบ ทั้งนี้ กฎหมายมาตรา 34 และ 35 กำหนดให้ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาตและผู้นำเข้ารับผิดชอบบรรจุหีบห่อ ติดฉลาก และติดแสตมป์สินค้ายาสูบ ก่อนการขายยาสูบเพื่อการบริโภคภายในประเทศ ระบบแสตมป์ยาสูบถูกนำมาใช้เพื่อเสริมการบริหารจัดเก็บภาษียาสูบ อันเนื่องมาจากปัญหาการลักลอบนำเข้า ยาสูบลักลอบนำเข้า โดยกำหนดวิธีการติดแสตมป์ที่ของบุนหรีหรือหีบห่อผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยห้ามไม่ให้ขนย้ายยาสูบที่ไม่ติดแสตมป์ออกจากโรงงานผลิตสินค้าด้านศุลกากรหรือคลังสินค้าสรรพสามิต

กฎหมายระบุให้ติดแสตมป์อย่างชัดเจน และกำหนดให้ผู้ที่เปิดหีบห่อสินค้าเพื่อบริโภคต้องฉีกและหรือทำลายแสตมป์ทุกครั้งโดยถือเป็นหน้าที่ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำแสตมป์ยาสูบไปใช้เพื่อประโยชน์อื่นใด โดยแสตมป์ต้องระบุคำว่า “Duty Paid” เพื่อแสดงถึงการชำระภาษี และมีหลายสีเพื่อระบุจังหวัดที่จะนำสินค้าไปจำหน่าย

3) การควบคุมเอกสารหลักฐาน และบัญชี

ผู้ผลิตสินค้ายาสูบที่ได้รับอนุญาตนอกจากจะมีหน้าที่ต้องยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีแล้ว ผู้ผลิตยังมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการชำระภาษีไว้ที่โรงงานผลิตเป็นเวลาอย่างน้อย 5 ปี เช่น กรรมวิธีการผลิต ปริมาณวัตถุดิบที่นำเข้าไปในโรงงานผลิตประเภทและปริมาณสินค้าที่ผลิตและจำหน่าย ปริมาณสินค้าคงเหลือเป็นต้น ระบบนี้กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตผลิตบุนหรีมีหน้าที่ยื่นรายงานและเก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่างๆ ตลอดจนบัญชีให้พร้อมให้เจ้าหน้าที่ภาษีตรวจสอบได้ตลอดเวลา

นอกจากนี้ ผู้ผลิตบุนหรีต้องขออนุมัติจาก CRA ก่อน เมื่อต้องการนำบุนหรีหรือผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นมาบรรจุหีบห่อใหม่ (Repackaging) ในสถานที่ที่ไม่ใช่โรงงานผลิตสินค้า ซึ่งการบรรจุหีบห่อใหม่จะดำเนินการได้เฉพาะในคลังสินค้าที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

4) การใช้เจ้าหน้าที่ควบคุมหรือตรวจสอบภาษี

เจ้าหน้าที่ดำเนินการควบคุมผ่านระบบแสตมป์ โดยจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปที่โรงงานผลิตด้านศุลกากร หรือคลังสินค้าสรรพสามิตพิเศษ เพื่อตรวจสอบจำนวนบุนหรี รวมถึงควบคุมการบรรจุหีบห่อ การติดฉลาก และการปิดแสตมป์ให้ถูกต้อง ก่อนนำสินค้าออกไปจำหน่าย ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบประเมินภาษีย้อนหลัง (Post Audit) อีก

3.2.2.5 บทกำหนดโทษ

กฎหมายภาษีสรรพสามิตกำหนดบทลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมายไว้ โดยแยกบทลงโทษสำหรับแต่ละการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ทั้งความผิดทางแพ่งและทางอาญา บทลงโทษส่วนใหญ่กำหนดในรูปค่าปรับและการจำคุก โดยให้คิดค่าปรับแต่ละการกระทำที่ผิดกฎหมายรวมกันไป

ตัวอย่าง เช่น ในส่วนที่ 6 ของกฎหมายภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2544 (Section 6 : Excise Act, 2001) กำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการผลิต และจำหน่ายสินค้ายาสูบอย่างผิดกฎหมาย โดยฝ่าฝืนมาตรา 25 มาตรา 27 และมาตรา 29 จะถูกลงโทษปรับไม่เกิน 50,000-1,000,000 ดอลลาร์แคนาดาหรือประมาณ 1,750,000-3,500,000 บาท หรือจำคุกตั้งแต่ 18 เดือนถึง 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ขึ้นอยู่กับเจตนาในการกระทำความผิด กรณีครอบครองหรือจำหน่ายบุหรี่ที่ไม่มีแสตมป์ จะถูกลงโทษตามจำนวนสินค้าผิดกฎหมายที่ครอบครองหรือจำหน่ายไป เช่น การลงโทษขั้นต่ำ เอาจำนวนบุหรี่ที่กระทำผิด คูณด้วย 0.165 ดอลลาร์แคนาดา และการลงโทษขั้นสูง เอาจำนวนบุหรี่ที่กระทำผิดคูณด้วย 0.246 ดอลลาร์แคนาดา ตัวอย่างบทกำหนดโทษอื่นๆดังตามตารางที่ 6.3

ตัวอย่างบทกำหนดโทษของประเทศแคนาดา

1. การหนีภาษี มีเจตนาหนีภาษี รวมทั้งผู้ให้ความช่วยเหลือต้องรับผิดเหมือนเป็นตัวการ ระวังโทษปรับ 200% ของจำนวนภาษีที่พึงต้องชำระ
2. ครอบครองยาสูบนำเข้าที่ไม่เสียภาษี ระวังโทษปรับ 0.355548 ดอลลาร์แคนาดาต่อบุหรี่ 1 มวน
3. ครอบครองยาสูบนำเข้าเกินกว่าจำนวนที่ได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ระวังโทษปรับ 0.205 ดอลลาร์แคนาดาต่อยาสูบบวมวน 1 แพ่ง
4. ครอบครองยาสูบที่ผลิตในประเทศที่ไม่เสียภาษี ระวังโทษปรับ 203.804 ดอลลาร์แคนาดาต่อผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น 1 กิโลกรัมที่นอกเหนือบุหรี่และยาสูบบวมวน
5. กรณีผู้รับอนุญาตให้ผลิตสินค้ายาสูบไม่ติดแสตมป์หรือฉลากสินค้าตามที่ได้รับอนุญาต ระวังโทษปรับ 200% ของจำนวนภาษีที่พึงต้องชำระ
6. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นแบบชำระภาษีหรือไม่เก็บรักษาเอกสารหลักฐานตามที่กฎหมายกำหนด ระวังโทษปรับ 100 ดอลลาร์แคนาดาต่อเอกสารแต่ละประเภท
7. กรณีเจ้าหน้าที่การเงิน ผู้ตรวจบัญชีการแจ้งข้อมูลเอกสารหลักฐาน รายงานเท็จ การทำบัญชีสองบัญชี ระวังโทษปรับ 250 ดอลลาร์แคนาดาต่อ เอกสารแต่ละประเภท

3.3 กรอบอนุสัญญาองค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ

(Framework Convention on Tobacco Control (WHO: FCTC))

3.3.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับ FCTC

กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ปัญหาสุขภาพไม่ได้เกี่ยวข้องกับประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น และการแก้ปัญหาดังกล่าวก็ไม่สามารถแก้ไขให้สำเร็จได้ด้วยนโยบายของเพียงประเทศเดียว เนื่องจากขอบเขตของนโยบายสาธารณสุขภายในประเทศและระหว่างประเทศมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กรอบอนุสัญญาองค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ (WHO Framework convention on Tobacco Control : FCTC) ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการระบาดของ การบริโภคยาสูบที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั่วโลก ซึ่งปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้นเนื่องจากความซับซ้อนของปัจจัย เช่น ผลของการเดินทางไปมาข้ามพรมแดน เสรีภาพทางการค้า การลงทุนของต่างชาติ การตลาดระหว่างประเทศต่างๆทั่วโลก การโฆษณาผลิตภัณฑ์บุหรี่ยุคใหม่ การส่งเสริมการขายสินค้า การอุปถัมภ์กิจกรรมและการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศของบุหรี่เถื่อนและบุหรี่ปลอม การระบาดของ การบริโภคยาสูบเป็นภัยพิบัติทางสาธารณสุขที่สำคัญในศตวรรษที่ 20 ซึ่งการระบาดของ การบริโภคยาสูบ โรคและการเสียชีวิตในประเทศกำลังพัฒนาและในประเทศที่พัฒนาแล้วได้เปลี่ยนไป ถ้าแนวโน้มนี้ดำเนินต่อไปโดยไม่มีการปฏิบัติใดๆที่ชัดเจนประมาณการได้ว่าภายใน 20 ถึง 30 ปี ยาสูบจะไม่ใช่เพียงสาเหตุหลักในการเสียชีวิตก่อนถึงวัยอันควรในของประเทศ ประเทศต่างๆทั่วโลก

เพื่อสร้างความเข้มแข็งและการประสานการดำเนินงานของประเทศต่างๆทั่วโลกเพื่อควบคุมการระบาดของ การบริโภคยาสูบ เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 สมัชชาองค์การอนามัยโลก ได้ลงมติรับแนวทางดำเนินงานที่ทำให้เกิดการตกลงในรูปพหุภาคีเพื่อพัฒนา FCTC รวมถึงแนวทางดำเนินงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 19 ของธรรมนูญองค์การอนามัยโลก ซึ่งมีข้อตกลงว่า “สมัชชาสุขภาพ (Health Assembly) จะมีอำนาจในการยอมรับอนุสัญญาหรือข้อตกลงซึ่งเกี่ยวข้องกับทุกประเด็นตามความสามารถขององค์กร”

มาตรการด้านกฎระเบียบที่ได้ลงมติรับรองและปรากฏในร่าง FCTC ถือเป็นสิ่งใหม่และเป็นกฎระเบียบที่สร้างปัญหายุ่งยากต่อผลิตภัณฑ์ยาสูบ กล่าวคือ ถ้าบุหรี่สามารถวางไว้ในที่ที่กำหนดให้วางได้ตามกฎหมาย บุหรี่ก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมายอย่างสมบูรณ์ กรอบอนุสัญญาเน้นที่การดำเนินการด้านกลยุทธ์ต่างๆที่พิสูจน์ว่า การลดความต้องการยาสูบประสบผลสำเร็จชัดเจน มากกว่าที่จะเน้นกลยุทธ์ด้านสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ยาสูบซึ่งใช้ในโครงการ

ควบคุมยาเสพติด ในประเด็นนี้กรอบอนุสัญญาฯ เป็นสิ่งที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทัศน์ในการพัฒนากลยุทธ์ด้านการสร้างกฎระเบียบเพื่อควบคุมการใช้สารเสพติด การดำเนินการนี้ตรงกันข้ามกับข้อตกลงด้านการควบคุมยาเสพติด กล่าวคือ FCTC ได้แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความสำคัญของการลดความต้องการผลิตภัณฑ์เช่นเดียวกับการลดผลิตภัณฑ์

3.3.2 ประวัติความเป็นมาของ FCTC ¹³

FCTC เกิดขึ้นจากภาคีสมาชิกองค์การอนามัยโลกมีแนวคิดที่จะสร้างสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านการสาธารณสุข จึงทำให้เกิดกระบวนการต่อรองให้เกิดอนุสัญญามาตลอด และอนุสัญญาได้ถูกยอมรับตามเวลาที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรกเริ่มในมติขององค์การอนามัยโลก (World Health Resolution) เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542

การประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการระหว่างประเทศเพื่อการเจรจาต่อรอง (Intergovernmental Negotiation Body) จัดขึ้นที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 16-21 ตุลาคม พ.ศ. 2543 ร่าง FCTC ได้นำเสนอโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจ (Pre-negotiation working group) และมีการยอมรับในที่ประชุมนี้ ผลที่ตามมาคือ ได้มีการจัดเตรียมเอกสารรายงานเกี่ยวกับกรอบอนุสัญญาฯ นี้ โดยร่างฉบับแรกของกรอบอนุสัญญาฯ ได้ถูกเสนอในเดือนมกราคม พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการประชุมครั้งที่ 2 ของการเจรจาต่อรอง

ในการประชุมครั้งที่ 2 ของคณะกรรมการเจรจาต่อรองได้จัดขึ้นที่ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 30 เมษายน – 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 เพื่อทำการพิจารณาร่างเอกสารซึ่งเป็นผลของการประชุมครั้งที่ 1 กลุ่มผู้เข้าประชุมได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มเพื่อพิจารณาร่างดังกล่าว ผลลัพธ์จากการประชุมกลุ่มคือได้เอกสารรายงานซึ่งกลายเป็นร่าง FCTC

การประชุมครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่กรุงเจนีวา ระหว่างวันที่ 22-28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 โดยมีกลุ่มทำงาน 2 กลุ่มนำเสนอร่าง FCTC ที่ได้ปรับปรุง ข้อมูลเหล่านี้ใช้ประกอบในการเจรจาครั้งที่ 4

¹³ ลักขณา เต็มศิริกุลชัย, มณฑา เก่งการพานิช, ประภาเพ็ญ สุวรรณ, และ สาโรจน์ นาคจุ, งหลักปฏิญานสกัดกั้นยาสูบ, (กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์, 2550), น. 81-82.

การประชุมครั้งที่ 4 ณ กรุงเจนีวา ระหว่างวันที่ 18-23 มีนาคม พ.ศ. 2545 ระหว่างวันที่ 14-25 ตุลาคม พ.ศ. 2545 เป็นการประชุมเพื่อกำหนด FCTC และการพิจารณาแก้ไขข้อความในเอกสารเพื่อให้ข้อความกระชับและเหมาะสมยิ่งขึ้น

การประชุมครั้งที่ 6 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2546 คณะกรรมการได้ลงมติให้ยื่นเสนอร่าง FCTC นี้ในการประชุมสมัชชาองค์การอนามัยโลกครั้งที่ 56 เพื่อให้ที่ประชุมสมัชชารับรองตามมาตรา 19 ของธรรมนูญขององค์การอนามัยโลก นับว่าเป็นประวัติศาสตร์ของการสาธารณสุขในการร่าง FCTC และได้ถูกรับรองอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ ในสมัชชาองค์การอนามัยโลก เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

กระบวนการสร้าง FCTC ประสบผลสำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนของกลุ่มประชาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มองค์กรเอกชนต่างๆช่วงเริ่มต้นของกรอบอนุสัญญาฯในปี พ.ศ. 2541 มีกลุ่มองค์กรเอกชนบางกลุ่มเท่านั้นที่ให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการสร้าง FCTC ฉบับริเริ่มด้านสาธารณสุขหากแต่ในช่วงสุดท้ายของการเจรจา มีกลุ่มพันธมิตรขององค์กรเอกชนมากกว่า 200 องค์กร มารวมพลังในการสร้าง FCTC นี้ องค์กรเอกชนเหล่านี้เป็นกลุ่มแนวหน้าที่ทำการต่อต้านการกระทำของบริษัทบุหรี่ซึ่งพยายามขัดขวางและทำลายความสำเร็จของการควบคุมการบริโภคยาสูบ และในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2543 ก่อนที่จะมีการเจรจาต่อรอง องค์การอนามัยโลกได้จัดทำประชามติทั่วโลก ซึ่งถือเป็นการกระทำประชามติครั้งแรกขององค์การอนามัยโลก กิจกรรมนี้ได้ให้อีกโอกาสแก่กลุ่มประชาสังคมต่างๆตั้งแต่กลุ่มของกระทรวงสาธารณสุขจนถึงกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มที่ทำอุตสาหกรรมยาสูบ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ FCTC นี้ องค์การอนามัยโลกได้รับข้อคิดเห็นจากบุคคลมากกว่า 5,000 คนและมากกว่า 140 องค์กรเอกชนได้ให้ข้อคิดเห็นแบบปากเปล่าด้วยตนเอง ณ กรุงเจนีวา

ในระดับโลก ปี พ.ศ. 2542 คณะกรรมการเฉพาะกิจขององค์การสหประชาชาติ (United Nation Task Force) ภายใต้การนำขององค์การอนามัยโลก ได้ถูกแต่งตั้งขึ้นโดย นายโคฟี อนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการควบคุมการบริโภคยาสูบภายในระบบขององค์การสหประชาชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์กับองค์การสหประชาชาติให้มากขึ้นและกระตุ้นการสนับสนุนจากทั่วโลกเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ คณะกรรมการเฉพาะกิจนี้ประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรต่างๆเช่น องค์การอาหารและเกษตร (Food and Agriculture Organization-FAO) องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization-ILO) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Foundation-IMF), United Nations Development Program (UNDP), United Nations

Environment Program (UNEP), United Nations Children's Fund (UNICEF) ธนาคารโลก (World Bank-WB) และองค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO)

3.3.3 ความหมายและวัตถุประสงค์ของ FCTC

รูปแบบทางกฎหมายที่ใช้เพื่อดำเนินการควบคุมการบริโภคยาสูบของโลก คือ กรอบอนุสัญญา หมายความว่า สนธิสัญญาขั้นต้นที่ได้เจรจาตกลงกันแล้วสำหรับการทำสนธิสัญญากันต่อไป¹⁴ กรอบอนุสัญญานี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลและกฎเกณฑ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องที่ต้องทำเพื่อให้นานาชาติกระทำการที่เหมาะสม ขณะที่สนธิสัญญาขั้นตอน (Protocols) จะเป็นเอกสารเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงหรือทำให้กรอบอนุสัญญานั้นมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และประกอบด้วยสัญญาที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจนมากยิ่งขึ้น หรือมีการเตรียมการด้านต่างๆขององค์กรเพิ่มเติม ดังนั้นการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างกรอบอนุสัญญาไม่ถือว่าเป็นกระบวนการที่สมบูรณ์เบ็ดเสร็จแต่เป็นการเริ่มต้นของหลาย ๆ สิ่งที่จะบรรจุลงในสนธิสัญญาขั้นต้น (Protocol) หลายฉบับ

สำหรับ FCTC นี้มีสนธิสัญญาขั้นต้น ฉบับที่ตกลงกันฉบับที่ 1 โดยประเทศสมาชิกขององค์การอนามัยโลกเกี่ยวกับการค้าผลิตภัณฑ์บุหรี่ที่ผิดกฎหมาย และอีกฉบับหนึ่งเกี่ยวกับการกำจัดการโฆษณาข้ามพรมแดน การส่งเสริมและการสนับสนุนทางการเงิน โดยได้มีการตกลงในการประชุมสมัชชาขององค์การอนามัยโลก เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546 ว่า ในการเจรจาต่อรองสนธิสัญญาขั้นต้น (Protocols) ในอนาคต ควรจะขึ้นกับการประชุมของสมาชิกที่เกี่ยวข้อง (Parties) หลังจากสนธิสัญญาอยู่ในระยะสุดท้ายที่จะนำไปปฏิบัติ ข้อตกลงนี้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรา 33 ของสนธิสัญญา ซึ่งกล่าวได้ว่า “กลุ่มสมาชิกที่ร่วมในการสร้าง FCTC จะเป็นสมาชิกที่จะร่วมพิจารณาสนธิสัญญาขั้นต้น (Protocol)”

วัตถุประสงค์ของกรอบ FCTC ก็เพื่อปกป้องประชาชนทั้งปัจจุบันและอนาคตจากการทำลายสุขภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม และผลสืบเนื่องด้านเศรษฐกิจจากการบริโภคยาสูบ ตลอดจนการเผชิญอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีควันบุหรี่ การปกป้องนี้ทำได้โดยการจัดให้มีกรอบการดำเนินงานของมาตรการเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบที่จะต้องดำเนินการโดยภาคีในระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับนานาชาติเพื่อลดการบริโภคยาสูบ และลดจำนวนผู้สูบบุหรี่รายใหม่ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นรวมทั้งลดสภาพของการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีควันบุหรี่

¹⁴ เฟิงอ๋าง, น.80.

ปัจจุบันความสมานฉันท์ที่เพิ่มขึ้นของประเทศทั่วโลกได้แตกสลายกลายเป็น FCTC และหลังจากที่ FCTC ได้นำไปสู่การปฏิบัติ สนธิสัญญาที่สำคัญนี้จะทำให้ประเทศภาคีต่างๆทั่วโลก ออกกฎหมายหรือมีมาตรการทางกฎหมายในด้านต่างๆนอกเหนือจากความรับผิดชอบอย่างเป็นทางการนี้ FCTC นี้ยังได้ระบุถึงกลยุทธ์ทางกฎหมายในหลายด้านที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจถูกใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในประเทศต่างๆได้ แม้ประเทศเหล่านั้นไม่ได้เป็นสมาชิกก็ตาม

3.3.4 ผลบังคับทางกฎหมายของ FCTC

การเป็นสมาชิกภาคีของ FCTC เป็นสัญญาที่ทำให้รัฐบาลต้องดำเนินการขั้นตอนต่างๆตามที่ปรากฏใน FCTC โดยต้องดำเนินการได้อย่างเป็นทางการ 90 วัน ภายหลังจากที่ได้ยื่นสัตยาบันครบ 40 ประเทศกับสถานที่รับฝากขององค์การสหประชาชาติ (United Nations Depository) ณ เวลานั้นรัฐบาลที่ร่วมเป็นภาคีของ FCTC จะถูกผูกมัดโดยข้อกำหนดของ FCTC อย่างถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับประเทศที่เป็นประเทศภาคีของสนธิสัญญา ซึ่งยื่นสัตยาบันหลังสัตยาบันที่ 40 สนธิสัญญานั้นจะสามารถดำเนินการได้หลังจาก 90 วัน ที่ประเทศภาคีได้ยื่นสัตยาบัน ตัวอย่างเช่น ประเทศในประชาคมยุโรปซึ่งไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกของสนธิสัญญาจะไม่ถูกผูกมัดโดยข้อกำหนดในกรอบอนุสัญญานี้

สำหรับประเทศไทยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบการให้สัตยาบัน FCTC ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2547 ประเทศไทยได้มอบสัตยาบันสารแก่สหประชาชาติ เพื่อเข้าเป็นภาคี FCTC ซึ่งจะมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยใน 90 หลังจากวันที่ประเทศต่างๆ เข้าเป็นภาคีครบ 40 โดยประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี FCTC ลำดับที่ 36 จากประเทศทั้งหมดที่ลงนามใน FCTC จำนวน 168 ประเทศ

3.3.5 มาตรการควบคุมยาสูบตาม FCTC

เพื่อให้การควบคุมยาสูบบรรลุวัตถุประสงค์ของ FCTC จึงกำหนดให้ภาคีแต่ละฝ่ายพัฒนาบังคับใช้ ปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นระยะๆ และทบทวน กลยุทธ์ แผนงาน ตลอดจนโครงการในการควบคุมยาสูบในระดับชาติที่ครอบคลุม โดยให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดใน FCTC ตลอดจน

ความในพิธีสารฉบับต่างๆ ที่ภาคีได้เข้าเป็นสมาชิก โดยมาตรการต่างๆที่ FCTC กำหนดให้ภาคีสมาชิกนำไปบังคับใช้เพื่อควบคุมยาสูบมี ดังนี้

3.3.5.1 มาตรการเกี่ยวกับการลดอุปสงค์ของยาสูบ

1) มาตรการด้านราคาและมาตรการทางภาษีเพื่อลดอุปสงค์ของยาสูบ

มาตรการด้านราคาและมาตรการทางภาษีนั้นเป็นวิธีที่สำคัญและมีประสิทธิภาพในการลดปริมาณการบริโภคยาสูบของประชากรในหลายกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มบุคคลเยาว์วัย โดยภาคีแต่ละฝ่ายควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ด้านการสาธารณสุขของประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ และควรจะนำเอามาตรการต่างๆ ที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งอาจรวมถึง

(1) การดำเนินนโยบายทางภาษี และในกรณีที่เหมาะสม นโยบายด้านราคา ซึ่งบังคับใช้กับผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อวัตถุประสงค์ในด้านสุขภาพซึ่งมุ่งเน้นที่จะให้มีการลดปริมาณการบริโภคยาสูบ และ

(2) ในกรณีที่เหมาะสม ห้ามหรือจำหน่าย และ/หรือ การนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบซึ่งปลอดจากภาษีศุลกากรและภาษีสรรพากร โดยบุคคลซึ่งเดินทางระหว่างประเทศ

(3) ให้ภาคีทุกฝ่ายจัดทำพิกัดอัตราภาษีสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบ และจัดทำรายงานแนวโน้มการบริโภคยาสูบไว้ในรายงานที่เสนอต่อที่ประชุมของภาคีเป็นระยะๆ ตามที่กำหนดไว้

2) มาตรการอื่นซึ่งมิใช่มาตรการด้านราคาในการลดอุปสงค์ของยาสูบ

มาตรการอื่นที่ครอบคลุมซึ่งมิใช่มาตรการด้านราคานั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญและมีประสิทธิภาพในอันที่จะลดปริมาณการบริโภคยาสูบ ทั้งนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่ายใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง และมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต่อการอนุวัติการตามพันธกรณีต่างๆ ของภาคี ดังความในมาตรา 8 ถึงมาตรา 13 และในกรณีที่เหมาะสม ให้ภาคีแต่ละฝ่ายร่วมมือกันเพื่อการอนุวัติการดังกล่าว ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยผ่านหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีเสนอแนวทางที่เหมาะสมในอันที่จะอนุวัติการตามบทบัญญัติต่างๆ ของมาตราเหล่านี้ด้วย

2.1) การปกป้องบุคคลจากการสูดดมควันยาสูบ

ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง และ/หรือ มาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ ในขอบข่ายที่อยู่ในเขตอำนาจอธิปไตยของตน ดังที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของภาคี ตลอดจนสนับสนุนให้มีการกำหนดและ

ใช้มาตรการในลักษณะต่างๆ ดังกล่าว ณ ระดับของเขตอำนาจอธิปไตยอื่นด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้จัดให้มีการปกป้องบุคคลจากการสูดดมควันยาสูบในสถานที่ทำงานซึ่งอยู่ในบริเวณตัวอาคาร ในระบบขนส่งมวลชน ในสถานที่สาธารณะซึ่งอยู่ในบริเวณตัวอาคาร และในกรณีที่เหมาะสมอาจรวมถึงในสถานที่สาธารณะอื่นๆ ด้วย

2.2) การควบคุมสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ ในอันที่จะทดสอบ วัดปริมาณ และควบคุมปริมาณสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสารต่างๆ ที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ

2.3) เกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งกำหนดให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสารต่างๆ ที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบต่อหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคี นอกจากนี้ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสารพิษของผลิตภัณฑ์ยาสูบและสารพิษซึ่งอาจปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ ให้สาธารณชนทราบด้วย

2.4) การบรรจุหีบห่อและติดป้ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับกับภาคี ให้ภาคีรายนั้นกำหนดและใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคี เพื่อให้มั่นใจได้ว่า

(1) การบรรจุหีบห่อและติดฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบมิได้ส่งเสริมให้มีการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ด้วยวิธีการใดๆ อันมีลักษณะเป็นเท็จ เป็นการทำให้เข้าใจผิด เป็นการหลอกลวง หรืออาจทำให้เกิดความรู้สึกผิดๆ เกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ และกระทบต่อสุขภาพ อันตราย หรือสารที่ปล่อยออกมาจากการบริโภค ความดังกล่าวนี้อาจรวมถึง ข้อความคำอธิบาย เครื่องหมาย – การค้า รูปภาพ หรือสัญลักษณ์อื่นใด ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยอ้อม ในแง่ที่ว่า ผลิตภัณฑ์ยาสูบอย่างหนึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพน้อยกว่าผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น ความดังกล่าวนี้อาจได้แก่ข้อความเช่น “low tar”, “light”, “ultra-light”, หรือ “mild”

(2) ผลิตภัณฑ์ยาสูบแต่ละซอง และแต่ละกล่อง และหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์หรือฉลากภายนอกของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องแสดงคำเตือนด้านสุขภาพซึ่งระบุถึงอันตรายของการใช้ยาสูบ และอาจรวมถึงข้อความอื่นๆ ที่เหมาะสม ทั้งนี้ คำเตือนหรือข้อความดังกล่าวนั้น

1. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานระดับชาติที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น
 2. ต้องหมุนเวียน
 3. ต้องมีขนาดใหญ่ ชัดเจน เห็นและอ่านได้ง่าย
 4. ควรจะมีขนาดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่แสดงหลัก แต่ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่แสดงหลัก
 5. อาจจะมีอยู่ในรูปแบบภาพหรือภาพสัญลักษณ์ หรือรวมอยู่ในรูปแบบต่างๆ
- ดังกล่าว

(3) นอกเหนือจากคำเตือนที่กำหนดไว้แล้ว ผลิตภัณฑ์ยาสูบแต่ละซองและแต่ละกล่อง และหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์หรือฉลากภายนอกของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสารที่เกี่ยวข้องและสารที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ ดังที่กำหนดไว้โดยหน่วยงานของภาคีนั้น

(4) ให้ภาคีแต่ละฝ่ายบังคับไว้ว่า คำเตือนและข้อมูลที่เป็นตัวอักษรอื่นๆจะต้องปรากฏอยู่บนผลิตภัณฑ์ยาสูบแต่ละซองและแต่ละกล่อง ตลอดจนหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์หรือฉลากภายนอกของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในภาษาประจำชาติของภาคีนั้นด้วย

(5) เพื่อวัตถุประสงค์ของมาตรานี้ คำว่า “หีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์และฉลากภายนอก” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ยาสูบนั้น ให้หมายความถึง หีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์และฉลากใดๆ ซึ่งใช้ในการขายปลีกของผลิตภัณฑ์นั้นๆ

2.5) การให้การศึกษา การสื่อสาร การฝึกอบรม และการสร้างจิตสำนึกของสาธารณชน

ให้ภาคีแต่ละฝ่ายส่งเสริมและเสริมสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนในประเด็นการควบคุมการบริโภคยาสูบโดยใช้เครื่องมือสื่อสารทุกชนิดที่มีตามที่เหมาะสม เพื่อการนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะส่งเสริม

(1) การเข้าถึงอย่างกว้างขวางซึ่งโครงการที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกในเรื่องความเสี่ยงต่อสุขภาพ รวมทั้งลักษณะการเสพติดอันเนื่องมาจากการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ

(2) จิตสำนึกในหมู่ประชาชนเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อสุขภาพอันเนื่องมาจากการบริโภค ยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ และเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลิกใช้ยาสูบและจากการ ดำเนินชีวิตที่ปลอดจากยาสูบ ดังที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 14 วรรค 2

(3) การที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยาสูบ ดังที่ เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

(4) โครงการฝึกอบรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ หรือโครงการสร้างความรู้สึกหรือ จิตสำนึกเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ ซึ่งจัดให้แก่บุคคลต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ชุมชน เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน นักการศึกษา ผู้มี อำนาจในตัดสินใจ ผู้บริหาร และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

(5) จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนองค์กร พัฒนาเอกชน ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยาสูบ ในการพัฒนาและดำเนินโครงการ ร่วมกันหลายฝ่าย ตลอดจนกลยุทธ์ต่างๆ ในการควบคุมยาสูบ และ

(6) จิตสำนึกของสาธารณชนและการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผลร้ายต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมอันเนื่องมาจากการผลิตและการบริโภคยาสูบ

2.6) การโฆษณา ยาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ

การห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิให้มีการโฆษณา ยาสูบ ส่งเสริมการขายยาสูบ และการ ให้การสนับสนุนโดยยาสูบนั้น จะช่วยลดปริมาณการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบได้

(1) ให้ภาคีแต่ละฝ่ายดำเนินการห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิให้มีการโฆษณา ยาสูบ ส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญและหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของภาคีนั้น นอกจากนั้น ภายใต้บังคับของบริบท แวดล้อมทางกฎหมายและวิธีการทางเทคนิคซึ่งภาคีนั้นสามารถนำมาใช้ได้ ความในข้อนี้ให้รวมถึง การห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิให้มีการโฆษณา ยาสูบข้ามพรมแดน การส่งเสริมการขายยาสูบ หรือการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ซึ่งเริ่มขึ้นจากภายในอาณาเขตของรัฐตน ในเรื่องนี้ ภายใน 5 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับกับภาคีรายนั้น ให้ภาคีแต่ละฝ่ายดำเนินมาตรการทาง นิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่เหมาะสม และให้ รายงานถึงการดำเนินการดังกล่าว

(2) ภาคีใดซึ่งไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการห้ามในลักษณะที่ครอบคลุมดังกล่าว เนื่องจากอาจเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐตน ให้ภาคีดังกล่าวกำหนดข้อจำกัดในการโฆษณา ยาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ หรือการให้การ

สนับสนุนโดยยาสูบ นอกจากนั้น ภายใต้บังคับของบริบทแวดล้อมทางกฎหมายและวิธีการทางเทคนิคซึ่งภาคนั้นสามารถนำมาใช้ได้ ความในข้อนี้ให้รวมถึง ข้อจำกัดหรือการห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิให้มีการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ หรือการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ซึ่งเริ่มขึ้นจากภายในอาณาเขตของรัฐตนและส่งผลในลักษณะข้ามพรมแดน ในเรื่องนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่ายดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสม และให้รายงานถึงการดำเนินการ

(3) ให้ภาคีแต่ละฝ่ายดำเนินการดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของภาคนั้น

1. ห้ามการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบในทุก รูปแบบที่จะส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดๆ ที่ผิด ทำให้เข้าใจผิด หรือหลอกลวง หรืออาจจะสร้างความประทับใจผิดๆ เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะ ผลต่อสุขภาพ อันตราย หรือสารที่ปล่อยออกมาจากยาสูบ

2. บังคับให้มีคำเตือนหรือข้อความในด้านสุขภาพ หรือในด้านอื่น ๆ ที่เหมาะสม มาพร้อมกับการโฆษณายาสูบทุกครั้ง ตลอดจน การส่งเสริมการขายยาสูบและการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ตามที่เห็นสมควรด้วย

3. ควบคุมและจำกัดการใช้สิ่งจูงใจ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการกระตุ้นให้ประชาชนทั่วไปซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบ

4. ในกรณีที่มีได้มีการห้ามอย่างครอบคลุมไว้ บังคับให้มีการเปิดเผยตัวเลขรายจ่ายของการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ซึ่งมีได้มีลักษณะเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย ให้แก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานราชการเหล่านี้อาจตัดสินใจให้มีการเปิดเผยตัวเลขดังกล่าวต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายภายในของภาคี

5. ภายใน 5 ปี ให้ดำเนินการห้ามอย่างครอบคลุม หรือในกรณีภาคีไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการห้ามอย่างครอบคลุมได้ เนื่องจากอาจเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐตน ให้ภาคีควบคุมการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ไม่ว่าจะผ่านสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต และ

6. ห้ามหรือในกรณีภาคีไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการห้ามอย่างครอบคลุมได้ เนื่องจากอาจเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐตน ให้ควบคุม

จำกัดการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ในเหตุการณ์หรือกิจกรรมระหว่างประเทศและ / หรือ ผู้เข้าร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรมดังกล่าว

(4) ให้ภาคีทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาเทคโนโลยี และวิธีการอื่นที่จำเป็นต่อการเอื้อให้การโฆษณายาสูบข้ามพรมแดนหมดสิ้นไป

(5) ภาคีฝ่ายที่ได้สั่งห้ามการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือในหลายรูปแบบไว้ ทวงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย ในการห้ามการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบในรูปแบบดังกล่าวเหล่านั้น มิให้เข้ามาในอาณาเขตของรัฐตน และยังคงทวงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยในการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวด้วย แต่ทั้งนี้ อัตราโทษดังกล่าวจะต้องเป็นเท่ากันกับอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำการโฆษณายาสูบภายในประเทศ ผู้ทำการส่งเสริมการขายยาสูบภายในประเทศ และผู้ให้การสนับสนุนภายในประเทศ ซึ่งเริ่มขึ้นจากภายในอาณาเขตของรัฐนั้นเอง ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคีนั้น อนึ่ง ความในวรรคนี้มีได้มีผลเป็นการรับรองหรือเห็นชอบกับโทษใด โทษหนึ่งเป็นการเฉพาะ

(6) ให้ภาคีพิจารณาถึงการขยายความในอนุสัญญาฯ โดยพิธีสารซึ่งกำหนดมาตรการที่เหมาะสมให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการห้ามอย่างครอบคลุม มิให้มีการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนของยาสูบอันมีลักษณะข้ามพรมแดน

2.7) มาตรการลดอุปสงค์เกี่ยวกับการติดยาสูบ และการเลิกยาสูบ

1) ให้ภาคีแต่ละฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่คู่มือฉบับครบถ้วน ครอบคลุมและเหมาะสม ซึ่งตั้งอยู่บนหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และทางปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยคำนึงถึงสถานการณ์ของประเทศ และลำดับความสำคัญก่อนหลัง และให้ใช้มาตรการต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะส่งเสริมการเลิกใช้ยาสูบ และการรักษาการติดบุหรี่ที่เพียงพอ

2) เพื่อการนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่ายพยายามที่จะ

1. ออกแบบ และดำเนินโครงการที่ประสิทธิภาพ ซึ่งมุ่งที่จะส่งเสริมการเลิกใช้ยาสูบ ในสถานที่ต่างๆ เช่น สถานศึกษา สถานให้บริการสาธารณสุข สถานที่ทำงาน และบริเวณที่ใช้เล่นกีฬา

2. รวบรวมการวินิจฉัยโรค และการรักษาการติดบุหรี่ ตลอดจนการให้คำปรึกษา เพื่อการเลิกใช้ยาสูบไว้ในกลยุทธ์ แผนและโครงการด้านสาธารณสุขและการศึกษาแห่งชาติ โดยให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ชุมชน และเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ มีส่วนร่วมด้วยตามความเหมาะสม

3. จัดตั้งโครงการศูนย์ฟื้นฟูและอำนวยความสะดวกในการรักษาสุขภาพ เพื่อวินิจฉัยให้คำปรึกษา ป้องกัน และรักษาการติดยาสูบ

4. ร่วมมือกับภาคีอื่นๆ เพื่อให้การรักษาการติดยาสูบ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ยาสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก ทั้งนี้เป็นไปตามความในมาตรา 22 ผลิตภัณฑ์และส่วนประกอบดังกล่าวนั้น อาจรวมถึง ยา ผลิตภัณฑ์เพื่อการในการให้ยาและการวินิจฉัยโรค ตามที่เหมาะสม

3.3.5.2 มาตรการเกี่ยวกับการลดปริมาณอุปทานของยาสูบ

1) การค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

การจัดการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมายในทุกรูปแบบ รวมทั้งการลักลอบขนส่ง ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผิดกฎหมาย และการทำผลิตภัณฑ์ยาสูบปลอม ตลอดจนการพัฒนาและการบังคับใช้กฎหมายภายในของภาคี เพิ่มเติมไปจากความตกลงในระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค และระดับโลกนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญในการควบคุมยาสูบ

1.1 ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ชองและหีบห่อของผลิตภัณฑ์ยาสูบทั้งหมด และบรรจุภัณฑ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีเครื่องหมายซึ่งช่วยให้ภาคีทุกฝ่ายสามารถบ่งชี้ถึงแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ ตลอดจนช่วยให้ภาคีสามารถกำหนดจุดของการเปลี่ยนแปลง ติดตาม บันทึกลง และควบคุม การเคลื่อนย้าย ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสถานะทางกฎหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคี และความตกลงระดับทวีปภาคีหรือระดับพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่าย

(1) บังคับให้ ชองและหีบห่อซึ่งบรรจุผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อการขายปลีกและการขายส่งในตลาดภายในประเทศระบุข้อความว่า “ขายได้ภายใน (เต็มชื่อประเทศ ชื่อภาค ชื่อจังหวัด หรือชื่อเขตการปกครองอื่น) เท่านั้น” หรือมีเครื่องหมายอื่นที่มีประสิทธิภาพซึ่งระบุถึงจุดหมายปลายทางสุดท้าย หรือสิ่งใดๆ ที่จะช่วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวินิจฉัยว่า ได้มีการขายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในตลาดภายในประเทศโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และ

(2) พิจารณาตามที่เห็นสมควรในการที่จะพัฒนาระบบการติดตามและสืบหาที่ใช้ได้ผล เพื่อให้ระบบการกระจายผลิตภัณฑ์ยาสูบมั่นคงมากขึ้น และช่วยในการสืบสวนเกี่ยวกับการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

1.2 ให้ภาคีแต่ละฝ่ายบังคับไว้ว่า ข้อมูลบนหีบห่อ หรือเครื่องหมายดังที่ระบุไว้ในวรรค 2 ของมาตรานี้ นั้น ต้องปรากฏอยู่ในรูปแบบที่อ่านได้ และ / หรือในภาษาหลักของประเทศภาคีนั้น

1.3 เพื่อที่จะจัดการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ให้ภาคีแต่ละภาคี

(1) ติดตาม และรวบรวมข้อมูลของการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบข้ามพรมแดน รวมทั้งการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย และให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ระหว่างเจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่สรรพากร และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม และเป็นไปตามกฎหมายภายในภาคี ตลอดจนความตกลงในระดับทวิภาคีและระดับพหุภาคีที่เกี่ยวข้องและสามารถบังคับได้

(2) ตรากฎหมายขึ้นใหม่ หรือปรับปรุงกฎหมายเดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการกำหนดให้มีบทลงโทษและวิธีการเยียวยาความเสียหายที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อต่อต้านการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนบุหรี่ปลอมและบุหรี่หนีภาษี

(3) ดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำให้มั่นใจได้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการผลิตซึ่งมาได้ บุหรี่ปลอมและบุหรี่หนีภาษี ตลอดจนผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นๆ ได้ถูกทำลาย ด้วยวิธีการที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม หากเห็นไปได้ หรือถูกจำหน่ายออกไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายภายในของภาคีนั้น

(4) กำหนดและปรับใช้มาตรการในการติดตาม บันทึกลง และควบคุมการจัดเก็บ และการกระจายผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ถูกยึดไว้ หรือได้เคลื่อนย้าย ภายใต้การผ่อนปรนภาษีสรรพากร หรือภาษีศุลกากรภายในเขตอำนาจรัฐของภาคีดังกล่าว และ

(5) กำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถริบหรือยึดทรัพย์สินต่างๆ ที่ได้มาจากการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมายได้

1.4 ให้ภาคีจัดให้มีข้อมูลที่ถูกรวบรวมตามความในวรรค 4 ของมาตรานี้ ในแบบฉบับที่สมบูรณ์ในรายงานที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของภาคีเป็นระยะๆ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความในมาตรา

21

1.5 ให้ภาคีส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ระดับชาติ รวมทั้งองค์การระหว่างรัฐบาลในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน การดำเนินคดีอาญาและการดำเนินคดีแพ่ง เพื่อที่จะจัดการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม และเป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคีนั้น นอกจากนี้ ให้เน้นย้ำเป็นพิเศษ

ในเรื่องความร่วมมือในระดับภูมิภาค และในระดับอนุภูมิภาค เพื่อต่อสู้กับการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

1.6 ให้ภาคีแต่ละฝ่ายพยายามที่จะกำหนดและใช้มาตรการเพิ่มเติมอื่นๆ ตามที่เหมาะสม เช่น การออกใบอนุญาตเพื่อควบคุมหรือกำกับดูแลการผลิต และการกระจายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

2) การขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์ และการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผู้เยาว์

1. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ ณ ระดับของการปกครองที่เหมาะสม เพื่อที่จะห้ามมิให้มีการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ภายในของภาคีนั้น อนึ่ง มาตรการเหล่านี้อาจได้แก่

(1)การบังคับไว้ว่า ให้ผู้ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบทุกรายติดป้ายที่เด่นชัดและชัดเจนในบริเวณจุดที่ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ เกี่ยวกับ ข้อห้ามในการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์ และในกรณีที่เป็นที่สงสัย ให้ผู้ขายขอหลักฐานที่แสดงถึงอายุของผู้ซื้อยาสูบแต่ละราย

(2)การห้ามมิให้ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบในลักษณะซึ่งผู้เยาว์สามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบได้โดยตรง อาทิเช่น การจัดเก็บผลิตภัณฑ์ยาสูบบนชั้นวางสินค้า

(3)การห้ามมิให้ผลิตและจำหน่ายขนมหวาน อาหารว่าง ของเล่น หรือวัตถุอื่นใด ในรูปของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งจะดึงดูดผู้เยาว์ และ

(4)การทำให้มั่นใจได้ว่า ผู้เยาว์จะไม่สามารถเข้าถึงเครื่องขายยาสูบอัตโนมัติซึ่งอยู่ในเขตอำนาจรัฐของภาคีนั้น และห้ามมิให้มีการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์

2. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายห้าม หรือส่งเสริมให้มีการห้ามการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยให้เปล่าแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ผู้เยาว์

3. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายพยายามห้ามการขายบุหรี่เป็นมวนๆ หรือขายเป็นซองเล็กๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มความสามารถในการซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบของผู้เยาว์

4. ภาคีทุกฝ่ายตระหนักว่า เพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในกรณีที่เหมาะสม ให้นำมาตรการในการป้องกันการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์มาใช้ร่วมกันกับบทบัญญัติอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้

5. เมื่อได้มีการลงนาม การให้สัตยาบัน การรับรอง การเห็นชอบ หรือการภาคยานุวัติต่ออนุสัญญานี้แล้ว หรือ ณ เวลาใดๆ หลังจากนั้น ให้ภาคีระบุถึงความผูกพันในอันที่จะห้ามมิให้มีการนำเครื่องขายยาสูบอัตโนมัติเครื่องใหม่มาใช้ในเขตอำนาจรัฐของตน ทั้งนี้ โดย

การประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในกรณีที่เหมาะสม ภาควิชาอาจห้ามมิให้มีการใช้เครื่องขยาย
 ยาสลบอัตโนมัติโดยเด็ดขาด อนึ่ง ให้นำประกาศที่สร้างขึ้นตามความในมาตรานี้เวียนให้ภาคีทุกฝ่าย
 ของอนุสัญญาฉบับนี้รับทราบ โดยผ่านทางผู้เก็บรักษาอนุสัญญาฉบับนี้

6. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทาง
 บริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง กำหนดโทษที่จะลง
 แก่ผู้ขายหรือผู้จัดจำหน่าย

7. ในกรณีที่เหมาะสม ภาควิชาแต่ละฝ่ายควรกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติ
 บัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ
 เพื่อที่จะห้ามมิให้มีการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่
 กำหนดไว้ในกฎหมาย ภายในของภาควิชา

3) บทบัญญัติเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในทาง
 เศรษฐกิจโดยความร่วมมือระหว่างภาคีทุกฝ่าย และความร่วมมือกับองค์การระหว่างรัฐบาลใน
 ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ ในกรณีที่เหมาะสม ให้ภาคีทุกฝ่าย
 ส่งเสริมทางเลือกอื่นที่เป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจต่อคนงานยาสูบ ผู้ปลูกยาสูบ และอาจรวมถึง
 ผู้ขายยาสูบรายย่อยด้วย